

374.012

ด 1437

ว. 3

การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สถิตย์ชัย วรานนทวัฒน์

ว. 6 พ.ค. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178308

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ใต้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ดร.ไพฑูริย์/ท
Sasunt Sasunt

ประธาน

กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

ดร.ไพฑูริย์/ท

ประธาน

Sasunt Sasunt

กรรมการ

26-8 จ.ว.ท

กรรมการ

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด และการเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนและเป็นประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ชิตพงศ์ และรองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนและเป็นกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาพิเศษที่ให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้วิจัยในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้คงจะเป็นไปได้ยากหากไม่ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากศึกษานิเทศก์อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร และครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ช่วยเหลือและร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและกรอกแบบสอบถามด้วยความยินดีและเต็มใจยิ่ง และผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์สมพิศ วรานนทวัณิช ที่ได้สละทุนทรัพย์ในการอุทิศทุนการวิจัยและให้กำลังใจในการศึกษา และการทำปริญญานิพนธ์ตลอดมา นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้อง ทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในคานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

คุณประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้

สถิตย์ชัย วรานนทวัณิช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	9
สมมติฐานในการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ	12
แนวคิดในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
1. การวิเคราะห์ระดับปัญหา	38
2. การวิเคราะห์ระดับความต้องการ	43

3. การเปรียบเทียบระดับปัญหา	49
4. การเปรียบเทียบระดับความต้องการ	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	59
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การอภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	82

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
2 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการ รู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครทั้งสามคาน..	38
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในคานปัญหาทั่วไป	39
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในคานปัญหาการเป็นอาสาสมัคร..	40
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในคานปัญหา การเป็นผู้ประสานงาน..	41
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในคานปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล...	42
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งสามคาน	44
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในคานความต้องการเป็น อาสาสมัคร	44
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในคานความต้องการเป็นผู้ ประสานงาน	46
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในคานความต้องการเป็น ผู้ประเมินผล	48

11	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูเพศต่างกัน	49
12	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูวุฒิต่างกัน	51
13	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูอายุต่างกัน	52
14	การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูเพศต่างกัน	53
15	การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูวุฒิต่างกัน	54
16	การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือของครูอายุต่างกัน	55

ภูมิหลัง

การอ่านออกเขียนได้มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ดังนั้นการให้การศึกษาเพื่อให้พลเมือง หนึ่งหนังสือจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ทองจึก (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 1) ประเทศไทยจะพัฒนาไ้มากน้อยเพียงไ้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนเป็นสำคัญ หากประชาชนค้คุณภาพแล้วย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่อย่างยิ่ง ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศที่จะท้อง ใ้ได้รับการพัฒนาท้องสิ่งอื่น ๆ และมีแต่การศึกษาเท่านั้นที่เป็นเครื่องมือหรือปัจจัย ที่สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใ้มีคุณภาพ อย่อย่างเหมาะสมกับความเจริญเติบโต ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม

ประเทศไทยเริ่มจัดใ้มีการศึกษาภาคบังคับมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2464 แม้ว่เป็นเวลาท้กว่า 60 ปีมาแล้วที่รัฐใ้คลังทุนจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ยังมี ประชาชนอีกเป็นจำนวนมากที่ยังขาดทักษะในการอ่านเขียนภาษาไทยและการคิดเลข ในระดับที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 62) กระทรวงศึกษาธิการใ้ดำเนินการแก้ไขการไม่รู้หนังสือสำหรับประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนมากกว่า 30 ปีแล้วเช่นกัน โดยใ้รูปแบบการเรียนการสอนต่าง ๆ กัน ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคือการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งเป็นการสอนแก้ไขการไม่รู้หนังสือเพื่อนำความรู้ไปใ้ใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นที่ยอมรับกันว่่าเหมาะสมจึงใ้จัดกันอย่อย่างแพร่หลาย แต่การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จประสบกับ ปัญหาหลายคานทั้งทางคานหลักสูตร ครูผู้สอนและการลงทุนสูง ฉะนั้นในแต่ละปี

จึงสามารถให้บริการแก่ผู้ไม่รู้หนังสือได้ประมาณ 500,000 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 2)

จากการประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า ยังมีประชาชนที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไปเป็นผู้ไม่รู้หนังสือถึงร้อยละ 14.5 ของประชากรทั่วประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 1) ซึ่งผู้ไม่รู้หนังสือเหล่านี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยแรงงาน เป็นผู้ที่ยากจนอยู่ในชนบทและมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีประชากรเหล่านี้ประสบกับปัญหาในการดำรงชีวิตมากมายกลุ่มประชากรดังกล่าวนี้ว่าเป็นกลุ่มประชากรที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจการเมือง และสังคมของประเทศ ประกอบกับวิทยาการเทคโนโลยีก้าวหน้าได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การไม่รู้หนังสือจึงส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศและต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบันกำลังมีบทบาทเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของประชาชน ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ซึ่งได้ระบุไว้ว่า "รัฐพึงเร่งและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ต่อผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นอันดับแรก" (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 : ข้อ 14) และนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 (2525 - 2529) ได้ระบุไว้ว่ารัฐมีนโยบายที่จะเร่งรัดจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น ให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการสร้างทักษะให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และประกอบธุรกิจเป็น

ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนอยู่มากมาย ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนแต่ปรากฏว่า การศึกษานอกโรงเรียนยังให้บริการแก่ประชาชนยังไม่ทั่วถึงปัญหาการขาดแคลนครูตามประมาณและบุคลากรนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญและแก้ไขได้ยาก โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนามีประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายในการศึกษาซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้โดยนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 5 ระบุว่าให้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ จากท้องถิ่นรัฐ และเอกชนมาใช้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยยึดหลักความพร้อมและการประหยัดเป็นสำคัญ เพื่อจะได้จัดทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้กระจายออกไปอย่างทั่วถึงและเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม (แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 5 2525 - 2529 : 82)

ทรัพยากรในท้องถิ่นซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ให้บริการด้านการศึกษาภาคบังคับแก่เยาวชนในท้องถิ่นอยู่แล้วคือโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งกระจายอยู่ทุกท้องที่ในปีพุทธศักราช 2527 มีโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในเขตชนบทของประเทศไทยถึง 30,695 โรงเรียน และมีครูประมาณ 400,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 2) ซึ่งเฉลี่ยแล้วในหนึ่งตำบลจะมีโรงเรียนประถมศึกษา ห้าโรงเรียนและในทุก ๆ สองหมู่บ้านจะมีโรงเรียนประถมศึกษาหนึ่งโรงเรียน บุคลากรที่เป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงพอสมควร และที่สำคัญคือครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มิได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านที่ตนทำงานอยู่เป็นอย่างดีและเป็นระยะเวลายาวนาน มีความคุ้นเคยรู้จักกับประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นและยังเป็นที่เคารพนับถือของชุมชนด้วย

ทรัพยากรที่มีอยู่ดังกล่าวแล้วสามารถนำมาใช้ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนครูตามประมาณและ

บุคลากรในด้านการศึกษานอกโรงเรียนลงได้ อีกทั้งเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ และเป็นหน่วยประสานงานระดับท้องถิ่นระหว่างหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ อันเป็นการลดปัญหาในเรื่องความซ้ำซ้อนของงานอีกประการหนึ่งด้วย (เสนอ ะหว่างบ้าน 2524 : 3)

โครงการการศึกษานอกโรงเรียนหลายโครงการ ได้อาศัยทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ซึ่งมีลักษณะของการดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ในระดับท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญ โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาตินี้เป็นโครงการหนึ่งของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดบริการศึกษาเพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือ สำหรับประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปถึง 50 ปี ที่ไม่รู้หนังสือให้สามารถอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิตและแสวงหาความรู้ต่อไป (โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ 2526 : 18)

การดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือในปัจจุบันได้มีการระดมให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนบุคลากรในระดับท้องถิ่นร่วมมือดำเนินงานด้วย เช่น นักเรียน นิสิตนักศึกษา ศึกษานิเทศก์ ประชาชน ครูโรงเรียนประถมศึกษา และครูจากสถานศึกษาอื่น ๆ บุคลากรเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครผู้ประสานงานและผู้ประเมินผล เป็นต้น (โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ 2526 : 7) บรรดาบุคลากรเหล่านี้มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และวิธีการในการถ่ายทอดความรู้ต่างกัน นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้และเทคนิคในการสอนผู้ใหญ่ต่างกันด้วย จึงทำให้การดำเนินงานการเรียนการสอนเกิดปัญหาและอุปสรรคอย่างมากมาย ในรายงานความก้าวหน้าของโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการมาในปีพุทธศักราช 2526 จนถึงเดือนเมษายนในปีพุทธศักราช 2527 มีผู้ไม่รู้หนังสือใน 18 จังหวัดจำนวน 456,407 คน

เป็นจำนวนผู้เรียนที่มีอาสาสมัครรับสอน 196,569 คน และมีผู้เรียนที่สอนผ่าน เพียง 1,317 คน (กษมา วรวรรณ ณ. อุษยา 2527 : 21)

จากการสรุปผลการประเมินโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 26) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือมีดังนี้

1. การสอนแบบกันเองสังคมไทยยังไม่ยอมรับและไม่ศรัทธา
2. ผู้เรียนไม่อยากเรียนไม่เห็นความสำคัญของการรู้หนังสือ
3. ผู้สอนออกกลางคันเป้าหมายการสอนไม่มีความอดทนต่อการสอน
4. ผู้สอนไม่รู้จักวิธีสอนอธิบายไม่เป็นชาวประชาสมการณ
5. ผู้สอนโดยเฉพาะอาสาสมัครที่เป็นชาวนา ชาวไร่ไม่มีเวลาพอ
6. ผู้สอนไม่มีความเชื่อมั่นและไม่มีความรู้พอ เพราะอาสาสมัครจบการศึกษาเพียงชั้นประถมปีที่ 4 หรือชั้นประถมปีที่ 6 เป็นส่วนใหญ่
7. ผู้เรียนไม่มั่นใจในการที่จะทดสอบความรู้
8. ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน

ในทำนองเดียวกันจากการสรุปผลการประเมินโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือดังกล่าวพบอีกว่า บุคลากรส่วนหนึ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานของโครงการรณรงค์ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีก็คือครูโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้ทำหน้าที่ในสถานอาสาสมัครสอน ผู้ประสานงาน และการประเมินผล ทั้งนี้เพราะครูประถมศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนอยู่แล้ว ได้ผ่านการเรียนรู้การอบรมด้านการเรียนการสอนมาพอสมควรและสามารถจะนำความรู้เทคนิคการสอนต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้กับการสอนผู้ใหญ่ หรือได้มีประสบการณ์ความหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการจัดบริการการศึกษาผู้ใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่น ถึงการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือที่จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดร้อยเอ็ด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 39)

พบว่า อาสาสมัครที่เป็นชาวบ้านด้วยกันจะเกิดความเบื่อหน่ายและออกกลางคัน จึงมีการแก้ปัญหาโดยคณะครูโรงเรียนประถมศึกษาประจำหมู่บ้านได้ดำเนินการ สอนแทน และจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาการเรียนการสอนที่มีครูสังกัด โรงเรียนประถมศึกษาช่วยเหลือให้ความร่วมมือในกิจการ เป็นอาสาสมัครสอนและ ผู้ประสานงานจะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จเร็วขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนมีความศรัทธาเชื่อถือในตัวครูถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ในหมู่บ้านการเรียน การสอนจึงต้องมีครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่พร้อมไปด้วยบุคลากรระดับท้องถิ่น ที่มีความเข้าใจถึงสภาพความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี จึงควรจะให้บุคลากร ในโรงเรียนได้มีบทบาทในการร่วมดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ แห่งชาติ เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการ มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเสนอแนะแก่หน่วยงาน การศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้จะได้นำไปวาง แนวทางรูปแบบการดำเนินงานในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ปัญหาทั่วไป ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานและผู้ประเมินผล

2. เพื่อศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดแก่ ความต้องการในด้านการเป็นอาสาสมัคร ผู้ประสานงานและผู้ประเมินผล

3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปรคือ เพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ

4. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปรคือ เพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสืออย่างใดบ้างและมากน้อยเพียงใดและมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือในลักษณะใดบ้างและมากน้อยเพียงใด การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์คือ

1. ทำให้หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ เห็นช่องทางในการประสานงานร่วมมือกับครูโรงเรียนประถมศึกษา จัดทำเนื้องานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางเสนอแนะต่อหน่วยงานและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการรณรงค์นี้ เพื่อนำไปปรับปรุงพิจารณาให้การสนับสนุนแก่ครูโรงเรียนประถมศึกษาให้สามารถมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

3. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษา เห็นความสำคัญและช่องทาง ในการระดมทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

4. เป็นแนวทางปฏิบัติแก่โรงเรียนประถมศึกษาในการส่งเสริมโครงการ วรรณคดีเพื่อการรู้หนังสือ และจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในค่านอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้จำกัดอยู่ในขอบเขตของกลุ่มประชากรตัวอย่างและตัวแปร ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาและความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการวรรณคดีเพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติของ ครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร เท่านั้น

2. ประชากร ประชากรสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนทั้งหมด 111 โรงเรียน มีจำนวนครู 1,958 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่ม มาร้อยละ 50 ของโรงเรียนทั้งหมดจะได้จำนวน 56 โรง และสุ่มจำนวนครูจาก โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 20 ของแต่ละโรงเรียนจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครูโรงเรียนประถมศึกษา 392 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 เพศ แยกเป็น เพศชาย และเพศหญิง

4.1.2 วุฒิปริญญาการศึกษา แยกเป็น ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

และต่ำกว่าระดับปริญญาตรีลงมา

4.1.3 อายุ แบ่งเป็น 18 - 35 ปี และ 36 - 60 ปี

4.2 คิวแปรตาม โค้ดแก่

4.2.1 ปัญหาของครู ในด้านปัญหาทั่วไป ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานและปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลของโครงการรณรงค์

4.2.2 ความต้องการของครู ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัคร ความต้องการเป็นผู้ประสานงานและเป็นผู้ประเมินผลของโครงการรณรงค์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครประสบอยู่ซึ่งทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้ ในที่นี้วัดโดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็นสี่ด้าน คือ

1.1 ปัญหาทั่วไป โค้ดแก่ ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่สังกัด ภาระหน้าที่ประจำ และฐานะทางเศรษฐกิจ

1.2 ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร โค้ดแก่ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เทคนิคการสอนผู้ใหญ่ แหล่งค้นหาความรู้ การอบรมและอุปกรณ์การสอน

1.3 ปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน โค้ดแก่ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เทคนิคการติดต่อสื่อสาร การคมนาคม มนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพ

1.4 ปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล โค้ดแก่ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ ความรู้ในระบบการทดสอบ และความไว้วางใจของผู้ดำเนินการสอบ

2. ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหวังที่ครูโรงเรียนประถมศึกษา จะจัดบริการทางการศึกษาในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ ในพื้นที่แบ่งออกเป็น สามด้านคือ

2.1 ความต้องการเป็นอาสาสมัครสอน ได้แก่ ความมุ่งหวังในการทำหน้าที่เป็นผู้สอน ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ โดยวิธีต่าง ๆ เช่น การสอนแบบตัวต่อตัว และการสอนเป็นกลุ่ม

2.2 ความต้องการเป็นผู้ประสานงาน ได้แก่ ความมุ่งหวังในการทำหน้าที่จัดให้มีการเรียนการสอน โดยการศึกษาต่อจัดหาอาสาสมัครและผู้เรียน ทั้งยังทำหน้าที่ติดต่อกับหน่วยงาน บุคลากรในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2.3 ความต้องการเป็นผู้ประเมินผล ได้แก่ ความมุ่งหวังในการทำหน้าที่เป็นผู้จัดบริการทดสอบให้แก่ผู้เรียนที่ประสงค์จะทดสอบหลังจากได้ผ่านการเรียนการสอนมาแล้ว

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง สิ่งที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า สามารถช่วยในการดำเนินงานของโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ได้แก่ การดำเนินงานในสถานอาสาสมัคร ผู้ประสานงาน และผู้ประเมินผล

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในกลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร

5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในที่นี้คือ โรงเรียนที่อยู่ในสังกัด สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร

6. โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ หมายถึง โครงการ ที่รัฐบาลจัดขึ้นตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2526 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนที่อ่านเขียน ภาษาไทยไม่ได้ สามารถมีความรู้อ่านออกเขียนภาษาไทยได้ เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาชีวิตและแสวงหาความรู้ต่อไป

7. วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ทางวิชาชีพของครู โรงเรียน
ประถมศึกษา แยกเป็น

7.1 ปริญญาตรีหรือปริญญาตรีขึ้นไป

7.2 ต่ำกว่าปริญญาตรี

8. อายุ หมายถึง อายุของครูโรงเรียนประถมศึกษาตั้งแต่ 18 - 60 ปี
ในที่นี้แยกเป็น อายุ 18 - 35 ปี และ 36 - 60 ปี ตามหลักการแบ่งวัยผู้ใหญ่
ของ โรเบิร์ต เอ. แฮวิกเฮิร์สต์ (Robert A. Havighurst)
(สุนทร โสทรบรรเทา 2526 : 97)

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มี เพศ วุฒิทางการศึกษา และ
อายุต่างกัน มีปัญหาในค่านิยมทั่วไป ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร ปัญหาการเป็น
ผู้ประสานงาน และปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลต่างกัน

2. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มี เพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ
ต่างกัน มีความต้องการในค่านิยม การเป็นอาสาสมัคร ต้องการเป็นผู้ประสานงาน
และต้องการเป็นผู้ประเมินผลต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็นสามตอน คือ ตอนที่หนึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ซึ่งประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ของการรณรงค์ หลักสูตร แบบเรียน กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล การดำเนินงานรณรงค์ การนิเทศติดตามผล เป้าหมายและผลของการดำเนินงาน ตอนที่สองเป็น แนวความคิดในการส่งเสริม การศึกษานอกโรงเรียน แก่ประชาชนของครูโรงเรียนประถมศึกษา และตอนที่สาม เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ

ในปีพุทธศักราช 2525 - 2529 ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ซึ่งได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า "รัฐจะต้องลดจำนวน ผู้ไม่รู้หนังสือที่มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจากร้อยละ 14.5 ให้ลดลงเหลือร้อยละ 10.5 ในปีพุทธศักราช 2529 และได้ประมาณตัวเลขไว้ว่าในขณะนี้ผู้ที่มีอายุ ตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปเป็นผู้ที่ไม่รู้หนังสืออีกประมาณสามล้าน ห้าแสนคน" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 12) กล่าวคือ เมื่อสิ้นสุดระยะแผนที่ 5 จะต้องเพิ่มจำนวน ผู้รู้หนังสือไม่ต่ำกว่า 1,500,000 คน

จากนโยบายดังกล่าวของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้บริการการศึกษาแก่บุคคล ทั่วชาติโอกาสทางการศึกษา ได้เห็นว่าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่สามารถตอบสนองนโยบายเร่งรัดการแก้ไขการไม่รู้หนังสือ

ของรัฐได้ เพราะประกอบกับปัญหาหลายด้าน และสามารถสอนได้เพียงปีละ 40,000 - 50,000 คนเท่านั้น และหากจะลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือตามเป้าหมาย 1,500,000 คน ภายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 ภายในปีพุทธศักราช 2529 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติขึ้นมา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการรณรงค์ โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ประชาชนที่มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ถึง 50 ปีที่ไม่รู้หนังสือได้มีความรู้อ่านออกเขียนภาษาไทยได้ ให้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิต และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์เฉพาะมีดังนี้

1.2.1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเขียนของประชาชน ให้สามารถอ่านออกเขียนได้และมีนิสัยรักการอ่าน

1.2.2 เพื่อให้ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ในข่าวสารได้จากการอ่าน อันจะทำให้เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์

1.2.3 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเห็นว่าหากร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนด้วยกันเองแล้ว จะทำให้ความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนของตนดีขึ้น

2. หลักสูตร โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือที่จัดขึ้นจะเน้นการอ่านออกเขียนได้โดยไม่เทียบวุฒิผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉะนั้นรูปแบบการรณรงค์จึงต่างไปจากการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน แต่จะถือว่าการรณรงค์เป็นกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ส่งเสริมให้คนมีการศึกษาพื้นฐานและจะเป็นการเตรียมผู้เรียนสำหรับการศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานต่อไป

3. แบบเรียน โครงการนี้ได้สร้างแบบเรียนเพื่อใช้ในโครงการพรรค 2 เล่ม เป็นเนื้อหาการพัฒนาชนบทและเลือกใช้ค่าจากบัญชีพื้นฐาน 2,000 ค่า ของกรมวิชาการใช้เวลาเรียน 100 ชั่วโมง

แบบเรียนเล่ม 1 พิจารณาปรับปรุงจากหนังสือส่งเสริมการศึกษา ผู้ใหญ่แบบฝึกหัดอ่าน จึงจัดตามแนวคิดของ Frank C. Laubach และแบบเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ที่ใช้ในการสอนผู้ไม่รู้หนังสือตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2483 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 50 บท แต่ละประมาณ 2 หน้า มีค่าสำคัญที่ควรรู้ทั้งหมด 500 ค่า

แบบเรียนเล่ม 2 เป็นแบบเรียนที่จัดทำขึ้นใหม่เพื่อใช้ในโครงการ พรรค โดยเฉพาะเนื้อหาในเล่มมีจำนวน 50 บท มีค่าสำคัญที่ควรรู้ทั้งหมด 600 ค่า เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่และสภาพปัญหา ซึ่งปัญหามาจาก แบบเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน

4. กระบวนการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ ตามความพร้อมและความเหมาะสมของท้องถิ่น โดยจะมีหลักการร่วมกันที่จะอาศัย หลังอาสาสมัครชาวบ้านอยู่ในใกล้ชิดกับผู้ไม่รู้หนังสือเป็นผู้สอน อาสาสมัครจะคัดเลือก จากประชาชนในท้องถิ่น นักศึกษาระดับต่าง ๆ สมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ผู้รู้หนังสือทุกคน สามารถเป็นอาสาสมัครโดยไม่จำกัดเพศ วัย หรือวุฒิ หากผู้ประสานงานพิจารณา แล้วเห็นว่ามีความสามารถและเหมาะสม แต่โครงการจะเน้นหนักพิเศษในเรื่อง การส่งเสริมให้อาสาสมัครในครอบครัวสอนกันเอง

อาสาสมัครจะไม่รับเงินค่าตอบแทน แต่จะได้รับประกาศเกียรติคุณ และจะได้รับการระบุนามในใบรับรองการรู้หนังสือของผู้เรียน เนื่องจากอาสาสมัคร มีจำนวนมากจึงไม่มีการอบรมอาสาสมัคร แต่โครงการพรรคได้จัดทำคู่มือการสอน ตามแบบเรียนให้อาสาสมัครและคู่มือดำเนินงานสำหรับผู้ประสานงาน อย่างไรก็ตาม วิทยากร ชุมชนอาจจัดการประชุมนิเทศ หรือแนะแนวการสอนแก่อสาสมัคร โดยอาศัยวิทยากร ในท้องถิ่นหรือวิทยากรจากโรงเรียนประถมศึกษา

5. การวัดผล โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติได้กำหนดความหมายของการรู้หนังสือไว้ว่า "ผู้รู้หนังสือคือ ผู้ที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยอย่างง่าย ๆ ได้ โดยการสอบถามแบบทดสอบการอ่านและการเขียนซึ่งกำหนดเกณฑ์ผ่าน 50% และได้รับรองผลการสอบ"

ในการวางระบบทดสอบ มีเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการคือ ความเชื่อถือได้ของการทดสอบ และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนได้สามารถรับการทดสอบได้โดยไม่ต้องลำบากกายลำบากใจ จึงได้พิจารณาวางแผนทางขอความร่วมมือจากประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาให้รับผิดชอบการวางระบบทดสอบ และทำหน้าที่เป็นศูนย์การทดสอบในระดับตำบล โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะจัดพิมพ์แบบทดสอบให้ ประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาวางระบบที่จะบริการทดสอบให้แก่ประชาชนผู้รวมโครงการในระดับหมู่บ้าน โดยอาศัยผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านให้ดำเนินการสอบตามที่เห็นสมควร

6. หลักการดำเนินการ มีหลักการดำเนินการดังต่อไปนี้

6.1 ระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชนตลอดจนตัวบุคคลเพื่อทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชนและประเทศชาติร่วมกัน

6.2 ส่งเสริมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ฝึกหัด สามเณร และประชาชน ครู อาจารย์ มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ

6.3 ใช้สื่อมวลชนทุกประเภทและทุกรูปแบบทั่วประเทศ เพื่อการดำเนินงานและการประชาสัมพันธ์

7. วิธีดำเนินงาน การดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรม ตลอดจนบุคลากรที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลายระดับมีเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นการทำงานเกือบทั่วประเทศ ขั้นตอนการดำเนินงานมีดังนี้

7.1 การสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ พร้อมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ที่อยู่ พื้นความรู้และอาชีพ

7.2 การประชาสัมพันธ์ การประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น

7.3 การผลิตหนังสืออ่าน

7.4 การสรรหาผู้ประสานงาน อาสาสมัคร ผู้เรียน

7.5 การอบรมชี้แจงผู้ประสานงาน อาสาสมัคร

7.6 การจัดให้อาสาสมัคร และผู้เรียนได้พบกันเพื่อให้มีการเรียน

การสอน

7.7 การจัดการเรียนการสอน

7.8 การทดสอบ

7.9 การนิเทศ ติดตามผล

8. การดำเนินของบุคลากรที่สำคัญในระดับท้องถิ่น

8.1 อาสาสมัคร ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงาน เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นผู้สอนผู้ที่ไม่รู้หนังสือ โดยไม่มีค่าตอบแทนส่วนมากจะเป็นญาติหรือเพื่อนบ้านคนรู้จัก ที่มีความสามารถพออ่านออกเขียนได้ และเต็มใจสอนคนอื่น

8.2 ผู้ประสานงาน จะทำหน้าที่จัดให้มีการเรียนการสอนตลอดจนการติดต่อหาอาสาสมัคร และผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานกับบุคลากรในระดับต่าง ๆ

9. การนิเทศและติดตามผล ศึกษาวิเคราะห์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของร่วมกันออกนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบชุมชน และอาสาสมัคร ตลอดจนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมและร่วมกันแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้งานสามารถดำเนินไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

10. เป้าหมายการดำเนินงาน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
แห่งชาติ มีเป้าหมายการดำเนินงานดังนี้ (โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
2526 : 18)

10.1 เป้าหมายด้านปริมาณ มีดังนี้

ปี 2526 ลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือประมาณ 1,800 คน (ระยะทดลอง)

ปี 2527 ลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือประมาณ 100,000 คน

ปี 2528 ลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือประมาณ 600,000 คน

ปี 2529 ลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือประมาณ 600,000 คน

10.2 เป้าหมายทางสถานที่ที่ดำเนินงาน มีดังนี้

ปี 2526 ดำเนินงานใน 9 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์
ขอนแก่น ฉะเชิงเทรา เชียงใหม่ นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์
พัทลุง และสมุทรสาคร

ปี 2527 ดำเนินการใน 18 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์
ขอนแก่น กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา ชัยภูมิ เชียงใหม่ นครราชสีมา
นครศรีธรรมราช น่าน นครสวรรค์ พัทลุง เพชรบูรณ์ ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ
สมุทรสาคร สตูล สุรินทร์ และอุบลราชธานี

ปี 2528 ดำเนินการใน 36 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย
ตาก นครพนม บุรีรัมย์ บั๊กคานี พะเยา พิษณุโลก แพร่ มหาสารคาม
มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ลำพูน ยะโสธร ลำปาง เลย สกลนคร สงขลา
สุโขทัย หนองคาย อุทัยธานี อุตรดิตถ์ กาญจนบุรี จันทบุรี ตรัง นราธิวาส
พิจิตร เพชรบุรี ภูเก็ต ยะลา ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี อุทัย
และอ่างทอง

ปี 2529 ทำเนียบใน 19 จังหวัด ได้แก่ กระบี่
กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ชุมพร ชัยนาท ตราก นครนายก นครปฐม นนทบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ปทุมธานี พังงา ระนอง ระยอง สิงห์บุรี
สมุทรปราการ สมุทรสงคราม และสุราษฎร์ธานี

11. ผลการดำเนินงาน การดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์หนังสือ
แห่งชาติ ของแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกันออกไป ไม่มีการจำกัดรูปแบบที่ตายตัว
ทั้งนี้ต้องให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมและท้องถิ่นของตนเอง และโครงการนี้ยัง
ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งทางด้านการปกครอง การศึกษา
และภาคเอกชน จึงทำให้บางจังหวัดสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย แต่
บางจังหวัดก็ไม่สามารถจะดำเนินงานได้ แต่ทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนก็
ได้มีการติดตามผลอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา ผลที่ได้จากการดำเนินงานไปแล้ว
ของจังหวัดต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า ในการดำเนินงานของโครงการนี้ สามารถ
ชักชวนให้ผู้เรียนเข้ามารวมโครงการได้ใกล้เคียงเป้าหมาย แต่ยังไม่สามารถ
ทำให้ผู้เรียนสามารถสอบผ่านเป็นผู้นักหนังสือได้ตามจุดหมายของโครงการ
(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 70)

แนวคิดในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน

ในตอนนี้จะกล่าวถึง แนวคิดและการปฏิบัติในการส่งเสริมการศึกษา
นอกโรงเรียนแก่ประชาชนของครูและโรงเรียนประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

การศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียนต่างก็มี
เป้าหมายเหมือนกันคือ ต้องการสร้างคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติ
ให้เป็นคนมีคุณภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และประเทศโดยรวม
ปัจจุบันได้มีการเสนอความคิดเห็นว่า การศึกษาในโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียน
ควรจะมีลักษณะการดำเนินงานที่ประสานสัมพันธ์กันและกัน ทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด
และระดับตำบล โดยที่โรงเรียนประถมศึกษาควรจะเป็นหน่วยงานหนึ่งในระดับท้องถิ่น

ที่จะสามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาในชุมชนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2527 : 30) ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประถมศึกษานอกจากจะมีหน้าที่สอนความรู้และทักษะพื้นฐานให้แก่เด็กในชุมชนแล้วยังต้องมีหน้าที่ที่จะปลูกฝังเจตคติ ขบวนการความคิดเกี่ยวกับปัญหาและเป้าหมายของชุมชน ตลอดจนจะตอบบริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียนด้วย (Louis Malasis. 1976 : 89) ทั้งนี้นโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 ข้อ 4 ได้กล่าวไว้ว่า เร่งรัดจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ประสานเสริมสร้างและต่อเนื่องให้เพียงพอกับสิ่งที่การศึกษาในโรงเรียนได้สร้างพื้นฐานความรู้ไว้แล้ว สนับสนุนส่งเสริมให้มีแหล่งวิทยากรและแหล่งพัฒนาการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ทักษะและความเพลิดเพลิน การจัดโรงเรียนชุมชน (Community school) เป็นตัวอย่างอันหนึ่งของความพยายามที่จะขยายการส่งเสริมและบริการการศึกษานอกโรงเรียน ที่โรงเรียนประถมศึกษาเมื่ออยู่ออกไปสู่ประชาชนนอกโรงเรียนทำให้การศึกษาที่โรงเรียนประถมศึกษาจัดอยู่เปิดกว้างยิ่งขึ้น

การส่งเสริมและการบริการการศึกษานอกโรงเรียนที่โรงเรียนประถมศึกษาสามารถจัดให้แก่ชุมชนได้นั้น อาจกระทำได้หลายรูปแบบทั้งในลักษณะที่ให้การศึกษแก่ประชาชนเป็นรายบุคคล เช่น การให้คำปรึกษาหารือ การสอนหนังสือ การออกไปเยี่ยมเยียนบ้านเรือนกลุ่มครัวเรือน หรือการจัดในลักษณะเป็นกลุ่ม เช่น การจัดอบรมประชุม การจัดอภิปราย การจัดนิทรรศการ ตลอดจนการให้การศึกษาในลักษณะมวลชน เช่น การบริการด้านข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ การออกรายการวิทยุ หรือเสียงตามสาย การโฆษณาแนะนำความรู้ต่าง ๆ แก่ประชาชน (A.H. Savile. 1976 : 64) การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้ สนิท ยีรงค์ (สนิท ยีรงค์ 2516 : 15) กล่าวว่า นอกจากโรงเรียนประถมศึกษาจะมีหน้าที่ให้การศึกษแก่เด็กแล้ว โรงเรียนประถมศึกษาควรขยายการบริการแหล่งความรู้ เช่น ห้องสมุด การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน และค่านาชีพแก่ประชาชนด้วย

ทองใบ แพบทาม (ทองใบ แพบทาม 2521 : 59) ได้กล่าวถึงงานที่โรงเรียนประถมศึกษาควรจะบริการแก่ประชาชน นอกเหนือจากการให้การศึกษากาฉบับแก่เด็กในโรงเรียน คือการให้การศึกษแก่ผู้ใหญ่ในวัยทำงานได้แก่

1. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จแก่เด็กนอกโรงเรียน และผู้ใหญ่ของชุมชนท้องถิ่น

2. การจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดนิทรรศการ การศึกษา การจัดอบรมระยะสั้น การทัศนศึกษา การเยี่ยมเยือนชุมชน และการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์

สนั่น อินทรประเสริฐ (สนั่น อินทรประเสริฐ 2519 : 160) ว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนชุมชน ควรส่งเสริมค่านิยมอาชีพแก่ประชาชนในชุมชน โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. โดยจัดการศึกษาผู้ใหญ่ร่วมกับหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชน

2. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับแนวโน้มของอาชีพและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพ

3. ส่งเสริมให้จัดกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เพื่อรวมกำลังกันคิดแก้ปัญหาทำให้อาชีพเจริญเป็นปึกแผ่น

4. ควรจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข่าวสาร เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในค่านิยมอาชีพ เช่น วิทยุวารสารที่เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของอำเภอมอบให้เลขานุการกลุ่มหรือผู้ใดก็ตามเป็นผู้รวบรวมและเสนอข่าวให้กลุ่มทราบ

5. ควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ เพื่อชมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้น ๆ

6. ควรหาทางเผยแพร่ข่าวของกลุ่ม เพื่อให้เป็นที่รู้จักทั่วไปในวงอาชีพ
 เกี่ยวกันและผู้ที่เกี่ยวข้อง

7. จัดแนะแนวสถานอาชีพแก่เยาวชน และเป็นศูนย์ให้คำปรึกษาคณะอาชีพ
 แก่ประชาชน

การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนตามความนึกเห็นของบุคคลข้างต้น
 ดังกล่าวจะเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาสามารถจะจัดกิจกรรมบริการแก่ประชาชน
 ได้หลายอย่าง โดยเลือกปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน และ
 ความความคาดหวังของหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน ประเทศที่กำลังพัฒนา
 ส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดความพร้อมของโรงเรียนประถมศึกษา
 อยู่เป็นอันมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน
 เช่น ในประเทศพม่า มีโรงเรียนประถมศึกษาเพียง 200 โรงเท่านั้นที่ทำหน้าที่ให้
 บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน โดยการเปิดสอนภาคค่ำ (Herbert
 Moore Phillip. 1975 : 112) ส่วนในประเทศฟิลิปปินส์ได้มีการศึกษา
 บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าว
 ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนน้อยมาก และพบว่าสาเหตุที่สำคัญ
 ที่ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถบริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน
 ได้ 4 ประการ คือ

1. โรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียน
2. ขาดหนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่
3. ผู้ใหญ่รังเกียจที่จะไปโรงเรียน
4. ผู้ใหญ่คิดว่าตนเองไม่มีเวลาว่างพอที่จะเรียนหนังสือ (ทองใบ

แพบพาม 2521 : 71)

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นองค์กรหรือหน่วยงานหนึ่งที่ควรจะเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะประชาชนในชนบทของประเทศไทยนับถือครู ครูมีอิทธิพลเหนือเด็กและผู้ใหญ่ในชุมชน อีกทั้งครูในชนบทของไทยยังเป็นผู้มีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนยอมรับว่าครูเป็นผู้มีอำนาจ เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความสามารถเข้าถึงหน่วยราชการที่สำคัญได้ นอกเหนือจากผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ประชาชนมักจะขอคำแนะนำจากครู เพราะชาวบ้านเห็นว่าครูเป็นผู้ที่มีความรู้ชนิดที่ประชาชนทั่วไปไม่มี (Clark D. Neher. 1976 : 232) ตัวครูเองก็ยอมรับว่าครูควรจะช่วยเหลือชาวบ้านในทางต่าง ๆ เช่น การให้คำแนะนำ ปรึกษา การอบรมสั่งสอนความรู้ที่จำเป็น

ถึงจะเห็นจากผลการวิจัยบทบาทของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ครูจำนวนร้อยละ 98 ยอมรับว่าตนเองควรจะมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน และให้การศึกษาดูใหญ่ในชุมชนด้วย (James Lin Compton. 1972 : 237)

แต่จากผลการวิจัยสภาพการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 85) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้อาคารสถานที่ของตนเป็นสถานศึกษาของผู้ใหญ่และศูนย์ฝึกอาชีพ และเมื่อพิจารณากิจกรรมที่ให้บริการพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเทศบาล ซึ่งอยู่ในชุมชนเมืองมักจะจัดบริการการศึกษาดูใหญ่สายสามัญ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมักจะจัดบริการการศึกษาดูใหญ่สายอาชีพมาก แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ทุกสังกัดน้อยโรงเรียนที่ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน

สาเหตุที่ครูและโรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถจะบริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนได้นั้น ย่อมมีสาเหตุหลายประการ และสาเหตุที่สำคัญคือผู้บริหารและตัวครูในโรงเรียนประถมศึกษาเอง จากการศึกษาของ กูเรวิก (Robert Gurevick. 1975 : 871) พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งอยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ไม่ใช่เป็นครูเพราะอุดมการณ์ที่จะพัฒนาสังคมและ

ประเทศชาติของตน ซึ่งยังขาดความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่ตนเข้าไปสอน แม้ว่าครูเหล่านั้นส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวชนบท แต่เนื่องจากการเข้าไปรับการศึกษาในเมือง จึงทำให้ครูมุ่งมั่นที่จะพัฒนารูปร่างและสถานภาพของตนเองอีกทั้งครูเหล่านี้ยังเป็นข้าราชการ จึงยึดมั่นอยู่กับโครงสร้างของระบบราชการ โดยพยายามรักษาความสัมพันธ์อันที่ค่อนข้างคงที่กับปัญหาเพื่อที่จะเพิ่มตำแหน่งและเงินของตนเองให้สูงขึ้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูขาดความเอาใจใส่ต่อบทบาทหน้าที่ของตนในการบริการ การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน นอกไปจากหน้าที่การสอนประจำของตนเอง

จากผลงานการวิจัย แม้จะเป็นเครื่องมือยืนยันว่ากิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนในหลาย ๆ อย่างจะประสบผลสำเร็จได้คงอาศัยครูเป็นผู้นำ (Somporn Sangchadl. 1968 : 4) แต่ความเป็นจริง ก็ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการบริการการศึกษานอกโรงเรียน และการพัฒนาชุมชนของครู อันได้แก่ เพศ อายุ และทักษะในการพูดภาษากลาง และภาษาถิ่น ครูที่มีอายุมากมักจะได้รับการยอมรับ นับถือมากกว่าครูที่มีอายุน้อย ครูชายจะได้รับการยอมรับนับถือมากกว่าครูหญิง และครูที่มีความสามารถพูดได้ทั้ง ภาษาถิ่นและภาษากลางจะได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนเป็นพิเศษ

(Robert Gurevick. 1975 : 876)

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในค่านิยมอื่น ๆ อีกที่ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถส่งเสริมและจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนในชุมชนได้ ปัญหาเหล่านั้นได้แก่ (สนานจิตร์ สุคนทรพิชัย 2522 : 177)

1. งบประมาณ โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปได้รับงบประมาณอุดหนุนในวงจำกัด จึงไม่สามารถจะจัดสรรเงินดังกล่าวไปในการจัดบริการการศึกษา นอกโรงเรียนได้ การจะหวังพึ่งการสนับสนุนจากประชาชนก็เป็นหนทางที่ลำบาก เพราะประชาชนเหล่านั้นก็ยากจนอยู่แล้ว จึงไม่สามารถจะให้การสนับสนุนแก่ทางโรงเรียนได้

2. วัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถจะจัดอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการให้การศึกษาในค่านาซีฟได้ เช่น จักรเย็บผ้า อุปกรณ์การเกษตร อุปกรณ์ไฟฟ้า

3. หน่วยงานที่ทางโรงเรียนจะขอความร่วมมือจากบุคคลากร และวัตถุปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษา

4. ประชาชน มีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน จึงทำให้ไม่มีเวลาติดต่อกับทางโรงเรียน การมาเรียนไม่สม่ำเสมอและไม่มีเวลาหาความรู้เพิ่มเติม

5. การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้การเดินทางติดต่อกับประสานงานระหว่างประชาชนกับโรงเรียนเป็นไปด้วยความลำบาก

ปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ยังพอมีทางที่จะแก้ไขได้ หากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนโรงเรียนประถมศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์ร่วมมือกัน และในปัจจุบันพบว่าเด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาได้ลดลง หากมีการวางแผนหาแนวทางการประสานงานที่ดีจะทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาหันมาให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนได้มากยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนประถมศึกษาแบ่งเวลาทำงานออกเป็น 2 ภาค ภาคเช้าเป็นเวลาการสอนเด็กในโรงเรียน ส่วนภาคบ่ายจัดเป็นเวลาสำหรับการศึกษแก่ผู้ใหญ่ (นิโคลัส เบเนนท 2517 : 123) ผู้รับผิดชอบหรือผู้บริหารการศึกษาควรจะต้องจัดให้มีการอบรมความรู้ในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ครูใหญ่และครูในโรงเรียนประถมศึกษา จะทำให้สามารถลดปัญหาความไม่พร้อมของครูและโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานเหล่านี้จะได้ให้การสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ในด้านรัฐบาลก็ควรขยายบริการในด้านอุปโภคบริโภคควบคู่ไปด้วย เช่น งบประมาณ คมนาคม ไฟฟ้า ซึ่งเป็นส่วนที่จะสนับสนุนการบริการ

การศึกษานอกโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
(ทองใบ แพบทาม 2521 : 30)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้จะเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน
ดังต่อไปนี้

ทิพวดี ไชยงยศ (ทิพวดี ไชยงยศ 2521 : 51) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน ผลของการศึกษาพบว่า

1. บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามความคาดหวังของผู้บริหารระดับนโยบาย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการสภาตำบล ประชาชน และนักศึกษา มีความแตกต่างกันและความคาดหวังของกลุ่มผู้บริหารสูงกว่ากลุ่มประชาชน

2. บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามความคาดหวังของกลุ่มนักศึกษากับกลุ่มประชาชน กลุ่มสภาตำบลกับกลุ่มประชาชน กลุ่มคณะสภาตำบลกับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มเจ้าหน้าที่กับกลุ่มประชาชน กลุ่มเจ้าหน้าที่กับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มเจ้าหน้าที่กับกลุ่มคณะกรรมการตำบล กลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้บริหาร กับกลุ่มคณะสภากรรมการตำบล กลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ ไม่มีความแตกต่างกัน

3. กลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มประชาชนคาดหวังบทบาทของสภาตำบล ในการส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตรงกัน 3 ข้อคือ

3.1 บรรลุประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหาความสำคัญและความต้องการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนหรือโครงการเฉพาะตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว

3.2 แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์การ อาสาสมัคร และผู้ปฏิบัติงานในกำกับรู้จักกัน เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการ ทาง ๆ

3.3 ให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองและการปกครองแตกต่างกัน โด่แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินเอง โดยไม่ชักชวนเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ

4. ลำดับข้อเสนอยุทธศาสตร์ความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม การศึกษานอกโรงเรียนตามประเด็นคำถาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประชุมประชาชน ในหมู่บ้านช่วยกันรักษาดำกับปัญหา ความสำคัญและความต้องการในด้านการศึกษาและ พัฒนาเพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะตำบล เช่น อบรมการเกษตร การให้ ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้ความเท่าเทียมกันใน โอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกันโด่แสดงถึง ความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธินั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินเอง โดยไม่ชักชวนเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการ

สุพักรว ขุนเลข (สุพักรว ขุนเลข 2523 : 11) โ้หาการศึกษา เกี่ยวกับลักษณะและปัญหาการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนของโรงเรียน ประชาบาลในภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า

1. เกี่ยวกับลักษณะการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่า โรงเรียน ขนาดเล็กร้อยละ 65.52 โรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 86.05 โรงเรียน ขนาดใหญ่ร้อยละ 31.53 จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับชุมชน เมื่อเปรียบเทียบ กันแล้วโรงเรียนขนาดกลางมีการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนมากที่สุด ซึ่งมี รายละเอียดในการจัดดังนี้

1.1 เกี่ยวกับประเภทการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดให้แก่ชุมชน ปรากฏว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด จัดการศึกษาประเภทความรู้ทั่วไปเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาจัดกลุ่มสนใจ นันทนาการ แนะนำอาชีพ สุขภาพอนามัย และอ่านออกเขียนได้

1.2 เกี่ยวกับวิธีการให้ความรู้ โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยวิธีศึกษาย่อยประกาศให้ทราบ อภิปรายหรือปาฐกถา สอนปฏิบัติจริง สาธิต วิธีการใหญ่ และสอนในห้องเรียนตามลำดับ

1.3 เกี่ยวกับวิทยากร ที่ให้ความรู้ ปรากฏว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ใช้ครูในโรงเรียนเป็นวิทยากร รองลงมาใช้วิทยากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและวิทยากรที่เป็นชาวบ้าน

1.4 ความถี่ในการจัด ปรากฏว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด จัดการศึกษานอกโรงเรียนตามโอกาสที่จำเป็น เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาจัดเฉพาะวันหยุด จัดตามเทศกาล วันสำคัญและจัดทุกวัน

1.5 เกี่ยวกับช่วงเวลาจัด โรงเรียนทุกขนาด จัดการศึกษานอกโรงเรียนในเวลากลางวันเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาจัดตอนเย็นและตอนค่ำ

1.6 เกี่ยวกับแหล่งการเงินที่ใช้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนทุกขนาด ครูทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาใช้เงินบริจาค ใช้เงินงบประมาณ และมีกรรมการจัดหาเงินตามลำดับ เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเงินในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ทางโรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอรับบริจาคจากประชาชน

2. เกี่ยวกับปัญหา ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ปรากฏว่า ปัญหาเงินไม่เพียงพอปัญหาเกี่ยวเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียน ส่วนปัญหาอื่นใดแก่ ปัญหาสถานที่เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร การเชิญวิทยากร ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ความร่วมมือจากประชาชน การอุทิศเวลาของครู ให้กับโรงเรียน ความปลอดภัยในการมาทำงาน ช่วงเวลาที่โรงเรียนเปิดสอน

ไม่มีผู้เรียน ไม่มีตำราและเอกสารค้นคว้า ไม่มีอุปกรณ์การเรียน และปัญหาทางโรงเรียนยุ่งมากไม่มีเวลาจัดนั้น ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียนแต่อย่างใด

สุรพงศ์ พูลสุวรรณ (สุรพงศ์ พูลสุวรรณ 2526 : ข) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาททางการศึกษาของครูใหญ่ต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชนบทยากจนของเขตการศึกษา 11 ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่มียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้นปกครองและประชาชนในท้องถิ่นค่อนข้างมาก การให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น ครูใหญ่มียุทธศาสตร์ปานกลาง ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น ครูใหญ่มียุทธศาสตร์น้อย ครูและประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททั้ง 4 ด้านของครูใหญ่ไม่เหมือนกัน ครูใหญ่ที่มีอายุต่างกันจะมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน แต่ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์และภูมิสำเนาต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนไม่ต่างกัน

พงษ์ศิริ สวัสดิ์ (พงษ์ศิริ สวัสดิ์ 2525 : ง - จ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทยในอนาคต ผลจากการศึกษาปรากฏแนวโน้มที่สำคัญของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทย ปี 2535 ดังนี้

1. การศึกษานอกโรงเรียนแม้จะเน้นปรัชญาให้คนคิดเป็นและรู้จักพึ่งตนเอง โดยความต้องการและการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของประชาชนเป็นหลัก และจะเป็นการให้การศึกษาตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของบุคคลโอกาสการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. การศึกษานอกโรงเรียนจะมีบทบาทต่อการพัฒนาคนในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนการพัฒนากำลังคนอยู่นอกระบบโรงเรียน
3. กลุ่มเป้าหมายประชากรในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ที่จะต้องให้บริการอย่างเร่งด่วนที่สุดคือ กลุ่มเกษตรกรผู้ยากไร้

4. ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกโรงเรียน จะจัดกิจกรรมที่ทำให้คนมีความรู้ทันต่อวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไป และกิจกรรมที่ก่อให้เกิดทักษะและให้มีรายได้ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนกิจกรรมเพื่อพัฒนาครอบครัวและชุมชน

5. รูปแบบที่ใช้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จะใช้รูปแบบที่นั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายประชากรและสภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องประกอบในการพิจารณา

6. กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะลดบทบาททางด้านการปฏิบัติการลง และเพิ่มบทบาททางด้านการวางแผน ประสานงาน ให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและงบประมาณมากขึ้น

7. บุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียน จะมีหลาย ๆ ประเภท ทั้งข้าราชการ อาสาสมัคร และประชาชนทั่วไป และในด้านการบริหารงานจะมีการมอบอำนาจและกระจายอำนาจออกไปสู่ระดับท้องถิ่นมากขึ้น

8. จะยังมีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา นอกโรงเรียนเป็นผู้ประสานงานในระดับนโยบาย ส่วนการประสานงานในระดับ कार्यจะมีสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบ

9. จะมีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับในระบบโรงเรียนมากขึ้น

10. สถาบันอุดมศึกษาจะเป็นผู้ผลิตบุคลากรทางด้านการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีหลักสูตรที่เน้นการนำไปใช้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานมากขึ้น ส่วนทางด้านการทฤษฎีและหลักการจะเน้นน้อยลง

11. สำหรับโครงการทางการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดขึ้น จะมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบโดยเฉพาะที่ตรงงานวัตถุประสงค์ของโครงการ และจะมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบในการให้บริการตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายประชากร ซึ่งเป็นการวิจัยแบบสหวิทยาการ ใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยจะแบ่งกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ในปีพุทธศักราช 2527 มีจำนวน 111 โรง จำนวนครู 1,958 คน

อำเภอเมือง 60 โรง จำนวนครู 973 คน

อำเภอบ้านแพ้ว 30 โรง จำนวนครู 581 คน

อำเภอกระทุ่มแบน 21 โรง จำนวนครู 404 คน

กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายให้ได้ร้อยละ 50 ของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง 30 โรง อำเภอบ้านแพ้ว 15 โรง อำเภอกระทุ่มแบน 11 โรง รวมเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 โรง

2. กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย ให้ได้ร้อยละ 20 ของครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1 จะได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 392 คน ดังรายละเอียดการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	ครู	โรงเรียน	ครู
อำเภอเมือง	60	973	30	195
อำเภอบานแพ้ว	30	581	15	116
อำเภอกระทุ่มแบน	21	404	11	81
รวม	111	1,958	56	392

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open - ended) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษางานด้านการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา
2. ให้นำผลการศึกษาจากข้อหนึ่งมาสร้างแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อนำไปใช้ถามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาในค่านปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ

3. ได้ส่งแบบสอบถามปลายเปิดไปยังครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสามอำเภอ อำเภอละสองโรงเรียนและโรงเรียนละสามคน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดทั้งหมด จำนวน 18 ฉบับ

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดทั้ง 18 ฉบับมาสร้างเป็นข้อความ โดยอาศัยผลงานการวิจัยและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นแนวในการเขียนคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัย นิธิปรีญาเอก ศึกษาธิการอำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อตรวจแกไขข้อความและส่วนที่ใช้ในแบบสอบถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1970 : 161) ซึ่งผลการวิเคราะห์รวมของแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.9012 นับว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยได้ จึงได้นำไปสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับจริงขึ้น ซึ่งมีสามตอนดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา (กึ่งภาคผนวก 1)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ส่งไป (ถึงภาคผนวก 2, 3)
2. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบไปพร้อมแบบสอบถามทุกฉบับ (ถึงภาคผนวก 3)
3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและหนังสือแนะนำของผู้ว่าการการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร บรรจุใส่ซองเพื่อส่งไปยังโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ อำเภอทั้งสามอำเภอ เพื่อช่วยจัดส่งแบบสอบถามในวันประชุมประจำเดือนของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามไปแจกจ่ายให้ครู ซึ่งใช้เวลาหนึ่งสัปดาห์ หลังจากนั้นในผู้บริหารโรงเรียนช่วยรวบรวมส่งคืนที่สำนักงานการศึกษา อำเภอของแต่ละอำเภอ เพื่อให้ผู้วิจัยไปรวบรวมกลับคืนมาด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 392 ฉบับ ผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามที่ส่งคืนล่าช้าผู้วิจัยได้ติดตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งคืนล่าช้ากว่ากำหนดด้วยตนเองเช่นเดียวกัน จนได้แบบสอบถามคืนครบทั้งหมด และได้นำมาคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์จำนวน 385 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.20

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้หน้าหนักคะแนน หากความถี่และผลรวมคะแนนของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดหน้าหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถามแต่ละข้อใน 5 ระดับ ดังนี้

ให้คะแนน 5	หมายถึง	คำตอบที่มีปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด
ให้คะแนน 4	หมายถึง	คำตอบที่มีปัญหาหรือความต้องการมาก
ให้คะแนน 3	หมายถึง	คำตอบที่มีปัญหาหรือความต้องการปานกลาง
ให้คะแนน 2	หมายถึง	คำตอบที่มีปัญหาหรือความต้องการน้อย
ให้คะแนน 1	หมายถึง	คำตอบที่มีปัญหาหรือความต้องการน้อยที่สุด

2. ผู้วิจัยได้หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) เป็นรายชื่อ เพื่อจำแนกกับค่าความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า ความคิดเห็นของเบสท์ (Best. 1959 : 188 - 190) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาหรือความต้องการน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาหรือความต้องการน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาหรือความต้องการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหาหรือความต้องการมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด

3. ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ $t - test$ ในการทดสอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ค่าความแปรปรวน ใช้สูตร (Ferguson, 1971 : 62)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t - test เพื่อทดสอบ

ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่ม ใช้สูตร (ดวน สายยศ 2524 : 96)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของตัวอย่างกลุ่มที่ 2

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร Coefficient

Alpha (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามทั้งหมด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะกล่าวถึงสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ การวิเคราะห์ระดับปัญหา การวิเคราะห์ระดับความต้องการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหา การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วม ในโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์หนังสือแห่งชาติของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกัน จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- II แทน จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- S^2 แทน ความแปรปรวน
- t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน คือ การวิเคราะห์ระดับปัญหา การวิเคราะห์ระดับความต้องการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหา และการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความต้องการ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ระดับปัญหา ในการวิเคราะห์ระดับปัญหาของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ในด้านปัญหาทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล ดังจะปรากฏในตาราง 2 – 6 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาครทั้งสี่ด้าน

ด้านที่	ด้านปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
1	ทั่วไป	3.07	1.122
2	การเป็นอาสาสมัคร	3.19	1.141
3	การเป็นผู้ประสานงาน	3.11	1.128
4	การเป็นผู้ประเมินผล	2.92	1.116
	เฉลี่ย	3.07	1.126

จากตาราง 2 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาแต่ละด้านเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยคือ การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน ปัญหาทั่วไป และการเป็นผู้ประสานงาน

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษาในกานันท์หาทั่วไป

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ขาดความรู้ความเข้าใจในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	2.99	1.125
2	ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร	2.80	1.135
3	ขาดการสนับสนุนจากศูนย์การศึกษาของโรงเรียน จังหวัด	3.13	1.175
4	ขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ	3.52	1.112
5	ขาดงบประมาณที่จะใช้ดำเนินงานโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ	3.90	1.032
6	ขาดความปลื้มอกปลื้มใจในการปฏิบัติงานโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ	2.75	1.102
7	การเข้าร่วมปฏิบัติงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือ ไม่มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ	2.92	1.155
8	ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือได้เพราะรายได้น้อย	2.76	1.126
9	ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือได้ เพราะมีงานประจำมาก	3.33	1.154
10	ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือได้เพราะไม่ได้เป็นนโยบายของ สปช.	2.59	1.109
	เฉลี่ย	3.07	1.122

จากตาราง 3 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาในกานเกี่ยวกับปัญหาทั่วไป

โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากคือขาดงบประมาณที่จะใช้ดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์หนังสือ และขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์หนังสือ นอกนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับมากที่สุด ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุดไม่มี

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านปัญหาการเป็นอาสาสมัคร

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร	2.87	1.177
2	ขาดแหล่งศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร	3.38	1.127
3	ขาดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและการสอนผู้ใหญ่	2.84	1.152
4	ขาดอุปกรณ์ที่อาสาสมัครจะใช้ประกอบการสอน	3.51	1.136
5	ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร	3.61	1.120
6	ไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัคร เพราะมีงานสอนมาก	3.65	1.156
7	ไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัคร เพราะมีภาระทางครอบครัวมาก	3.32	1.131
8	การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่างอาสาสมัครกับครูเรียน	3.46	1.124
9	การมีภาษาพูดต่างกันระหว่างอาสาสมัครกับครูเรียน	2.23	1.167
10	การไม่มีค่าตอบแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร	3.00	1.120
	เฉลี่ย	3.19	1.141

จากตาราง 4 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาในการเป็นอาสาสมัคร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ปัญหา

การเป็นอาสาสมัครที่อยู่ในระดับมาก คือไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัครเพราะมีงานสอนมาก
ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร และขาดอุปกรณ์ที่อาสาสมัคร
ใช้ประกอบการสอน ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ การมีภาษาพูดต่างกันระหว่าง
อาสาสมัครกับผู้เรียน นอกนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในระดับมากที่สุดและระดับ
น้อยที่สุดไม่มี

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน	3.00	1.109
2	ขาดแหล่งศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ ประสานงาน	3.18	1.122
3	ขาดเครื่องมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน	3.54	1.134
4	ขาดความรู้และทักษะในกานมนุษยสัมพันธ์เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน	2.76	1.143
5	ขาดบุคลิกภาพที่เหมาะสมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นผู้ประสานงาน	2.42	1.152
6	ขาดความสะดวกด้านคมนาคมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นผู้ประสานงาน	3.32	1.124
7	ไม่มีเวลาเป็นผู้ประสานงานเฉพาะมีงานสอนมาก	3.38	1.119
8	ไม่มีเวลาเป็นผู้ประสานงานเพราะมีภาระทาง ครอบครัวมาก	3.37	1.126
9	ไม่มีเวลาไปอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน	3.07	1.129
10	ไม่มีค่าตอบแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล	3.05	1.131
	เฉลี่ย	3.11	1.128

จากตาราง 5 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาในด้านการเป็นผู้ประสานงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ขาดบุคลากรที่เหมาะสมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน นอกนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และในระดับมากที่สุด และระดับน้อยที่สุดไม่มี

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล	2.72	1.112
2	ขาดทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล	2.89	1.135
3	ขาดความเที่ยงตรงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล	2.54	1.127
4	การมีอายุน้อยของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินผล	2.56	1.102
5	การมีวุฒิทางการศึกษาต่ำของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินผล	2.37	1.113
6	การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่างผู้ประเมินผลและผู้เรียน	3.45	1.121
7	ไม่มีเวลาเป็นผู้ประเมินผลเพราะมีงานสอนมาก	3.37	1.113
8	ไม่มีเวลาเป็นผู้ประเมินผลเพราะมีภาระทางครอบครัวมาก	3.18	1.101

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
9	ไม่มีเวลาไปอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล	3.13	1.105
10	ไม่มีค่าตอบแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล	3.04	1.116
	เฉลี่ย	2.92	1.116

จากตาราง 6 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาในด้านการเป็นผู้ประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลที่อยู่ในระดับน้อยคือ การมีวุฒิทางการศึกษาต่ำของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินผล นอกนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุดไม่มี

2. การวิเคราะห์ระดับความต้องการ ในการวิเคราะห์ระดับความต้องการของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล ดังปรากฏในตาราง 7 - 10 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรื้อหนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งสามด้าน

ด้านที่	ด้านความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1	การเป็นอาสาสมัคร	3.57	1.037
2	การเป็นผู้ประสานงาน	3.53	1.015
3	การเป็นผู้ประเมินผล	3.53	1.032
	เฉลี่ย	3.54	1.028

จากตาราง 7 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรื้อหนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านความต้องการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเป็นอาสาสมัคร รองลงมามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรื้อหนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัคร

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนผู้ไม่รื้อหนังสือ	3.71	1.090
2	ต้องการเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร	3.49	1.001
3	ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	3.68	1.056
4	ต้องการมีแหล่งศึกษาคนควาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร	3.73	1.066

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
5	ต้องการไปวิธีการสอนผู้ไม่รู้หนังสือของอาสาสมัครในท้องถิ่นอื่น ๆ	3.79	1.075
6	ต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	3.68	1.070
7	ต้องการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจัดคณะวิทยากรมาสาธิตวิธีการสอนให้เข้าใจ	3.89	0.975
8	ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือแบบตัวต่อตัว	3.79	1.002
9	ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือผู้เรียนเป็นกลุ่ม	3.70	1.032
10	ต้องการคำตอบแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.31	1.010
	เฉลี่ย	3.57	1.037

จากตาราง 8 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการในด้านการเป็นอาสาสมัครโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ต้องการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจัดคณะวิทยากรมาสาธิตวิธีการสอนให้เข้าใจ ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือแบบตัวต่อตัว ต้องการไปวิธีการสอนผู้ไม่รู้หนังสือของอาสาสมัครในท้องถิ่น ๆ ต้องการมีแหล่งศึกษาคนควาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนผู้ไม่รู้หนังสือ ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือผู้เรียนเป็นกลุ่ม ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรูของผู้ใหญ่ และต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในระดับมากที่สุด ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดไม่มี

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครู
โรงเรียนประถมศึกษา ในด้านความต้องการ เป็นผู้ประสานงาน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประสานงาน	3.43	1.011
2	ต้องการทำหน้าที่คัดกรองเสริมให้อ่านออกเขียนได้ เป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	3.51	0.956
3	ต้องการจัดให้มีการเรียนการสอนโดยหาครูให้ระหว่าง อาสาสมัครกับผู้เรียน	3.28	1.006
4	ต้องการเป็นสื่อกลางระหว่างอาสาสมัครผู้เรียนกับ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	3.38	1.054
5	ต้องการเป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับโครงการรณรงค์ในระดับท้องถิ่น	3.36	1.036
6	ต้องการให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารของ การประสานงาน	3.68	1.017
7	ต้องการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจัด บริการเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประสานงาน	3.89	0.984
8	ต้องการได้รับการนิเทศจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด	3.79	1.009

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
9	ต้องการให้โรงเรียนจัดการวางสอนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน	3.70	1.060
10	ต้องการหาตัวแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน	3.31	1.022
	เฉลี่ย	3.53	1.015

จากตาราง 9 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประสานงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ต้องการให้ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดจัดการบริการเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ต้องการได้รับการนิเทศจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ต้องการให้โรงเรียนจัดการวางสอนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ต้องการให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารของการประสานงาน และต้องการทำหน้าที่ติดต่อส่งเสริมให้ผู้อ่านออกเขียนได้เป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือ นอกจากนี้มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในระดับมากที่สุด ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดไม่มี

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านความต้องการเป็นผู้ประเมินผล

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลผู้เรียน ในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	3.71	1.060
2	ต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประเมินผล	3.68	1.057
3	ต้องการเป็นผู้จัดการบริการทดสอบให้แก่ผู้เรียนที่ ประสงค์จะสอบ	3.39	1.040
4	ต้องการจัดโรงเรียนที่ตนทำงานอยู่ให้เป็นสถานที่ บริการทดสอบ	3.83	1.001
5	ต้องการจัดการบริการทดสอบแบบเคลื่อนที่โดยเข้าถึง ตัวผู้เรียนที่ประสงค์จะทดสอบ	3.36	1.037
6	ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานดำเนินการ ทดสอบ	3.40	1.025
7	ต้องการสร้างเจตคติที่ดีของการทดสอบให้แก่ผู้เรียน	3.72	1.013
8	ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นผู้ประเมินผล	3.59	1.033
9	ต้องการได้รับโอกาสไปติดต่oprักษากับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องโดยไม่นับเป็นวันลา	3.36	1.027
10	ต้องการค่าตอบแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ ประเมินผล	3.32	1.029
เฉลี่ย		3.53	1.032

จากตาราง 10 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผลโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ต้องการสร้างเจตคติที่ดีของการทดสอบให้แก่ผู้เรียน ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ต้องการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล และต้องการให้ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล นอกนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการระดับมากที่สุด ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดไม่มี

3. การเปรียบเทียบระดับปัญหา ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ในด้านปัญหาทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุแตกต่างกัน มีปัญหาต่อการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแตกต่างกันหรือไม่ ดังปรากฏในตาราง 11 - 13 ก่อไปนี้

ตาราง 11 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครู เพศต่างกัน

ปัญหา	เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ทั่วไป	ชาย	153	31.08	56.83	0.1407
	หญิง	232	30.98	78.72	

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหา	เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	t
อาสาสมัคร	ชาย	153	31.46	44.47	0.2042
	หญิง	232	31.35	57.54	
ผู้ประสานงาน	ชาย	153	30.86	38.51	0.1861
	หญิง	232	30.74	91.17	
ผู้ประเมินผล	ชาย	153	28.90	34.27	-0.0225
	หญิง	232	28.91	51.12	

จากตาราง 11 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครู เพศต่างกัน ในด้านปัญหาทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 12 การเปรียบเทียบระดับปัญหา การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์
เพื่อการรู้หนังสือของครูผู้ฝึกสอน

ปัญหา	ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S^2	t
ทั่วไป	สูงกว่าปริญญา	292	30.79	45.44	-1.1843
	ต่ำกว่าปริญญา	93	31.48	39.72	
อาสาสมัคร	สูงกว่าปริญญา	292	31.29	76.33	-0.4833
	ต่ำกว่าปริญญา	93	30.90	50.74	
ผู้ประสานงาน	สูงกว่าปริญญา	292	30.85	50.50	-0.4250
	ต่ำกว่าปริญญา	93	31.12	43.00	
ผู้ประเมินผล	สูงกว่าปริญญา	292	28.90	40.79	-1.3062
	ต่ำกว่าปริญญา	93	29.71	44.69	

จากตาราง 12 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
ของครูผู้ฝึกสอน ในด้านปัญหาทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน
และการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 13 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือของครูอายุต่างกัน

ปัญหา	ช่วงอายุ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ทั่วไป	18 - 35	266	31.06	55.69	0.7937
	36 - 60	119	30.60	44.06	
อาสาสมัคร	18 - 35	266	31.27	43.23	-0.2926
	36 - 60	119	31.40	55.90	
ผู้ประสานงาน	18 - 35	266	30.79	41.24	-0.4067
	36 - 60	119	31.08	66.40	
ผู้ประเมินผล	18 - 35	266	29.26	38.99	0.1230
	36 - 60	119	29.20	40.62	

จากตาราง 13 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
ของครูอายุต่างกัน ในด้านปัญหาทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน
และการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. การเปรียบเทียบระดับความต้องการ ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความต้องการของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ในด้านปัญหาทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแตกต่างกันหรือไม่ ดังปรากฏในตาราง 14 - 16 ดังต่อไปนี้

ตาราง 14 การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูเพศต่างกัน

ความต้องการ	เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	t
อาสาสมัคร	ชาย	153	34.75	52.02	-1.3230
	หญิง	232	35.54	59.65	
ผู้ประสานงาน	ชาย	153	34.82	70.08	0.1269
	หญิง	232	34.73	58.27	
ผู้ประเมินผล	ชาย	153	36.13	80.94	1.8870*
	หญิง	232	34.59	66.29	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูเพศต่างกัน ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัครและการเป็นผู้ประสานงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับความต้องการในการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือได้ค่า $t = 1.8870$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 15 การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูผู้ต่างกัน

ความต้องการ	ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S^2	t
อาสาสมัคร	สูงกว่าปริญญา	292	35.13	62.68	-0.7007
	ต่ำกว่าปริญญา	93	35.66	50.38	
ผู้ประสานงาน	สูงกว่าปริญญา	292	34.67	69.49	-1.4741
	ต่ำกว่าปริญญา	93	35.90	55.48	
ผู้ประเมินผล	สูงกว่าปริญญา	292	34.95	112.28	-1.0900
	ต่ำกว่าปริญญา	93	36.00	53.89	

จากตาราง 15 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูผู้ต่างกัน ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 16 การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการพรรค
เพื่อการรื้อหนังสือของครูอายุต่างกัน

ความต้องการ	ช่วงอายุ	N	$\bar{X}$	s^2	t
อาสาสมัคร	18 - 35	266	35.47	59.45	1.5273
	36 - 60	119	34.24	69.25	
ผู้ประสานงาน	18 - 35	266	35.04	62.05	1.0745
	36 - 60	119	34.20	65.28	
ผู้ประเมินผล	18 - 35	266	35.58	71.20	1.7178*
	36 - 60	119	34.03	75.54	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในโครงการพรรคเพื่อการรื้อหนังสือของครูอายุต่างกัน ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัคร และการเป็นผู้ประสานงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ค่า $t = 1.7178$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาและความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการพรรคเพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ซึ่งแบ่งเป็นหระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในด้านเกี่ยวกับปัญหาทั้งสามด้านคือ ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร ปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน และปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล พบว่า ปัญหาในระดับมากที่สุดไม่มี ปัญหาในระดับมากในด้านการเป็นอาสาสมัคร ได้แก่ เวลาที่ใช้เป็นอาสาสมัครและการอบรมไม่มี และการขาดอุปกรณ์การสอน ปัญหาในการประสานงานได้แก่ การขาดเครื่องมือดำเนินงาน ส่วนปัญหาในด้านการเป็นผู้ประเมินผลในระดับนี้ไม่มี

ปัญหาในระดับปานกลางในด้านการเป็นอาสาสมัครได้แก่ การขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินงาน ขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้ การมีภาระทางครอบครัว การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและการไม่มีค่าตอบแทน ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานได้แก่ การขาดความเชื่อมั่นในการทำงาน การขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้ การขาดทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การมีภาระทางการสอน การมีภาระทางครอบครัว การไม่มีเวลาว่างเข้ารับอบรมหาความรู้และการไม่มีค่าตอบแทน ในการปฏิบัติงาน และปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลได้แก่ การขาดความเชื่อมั่น ขาดประสบการณ์ ขาดความเที่ยงตรงในการดำเนินงาน การมีเวลาว่างไม่ตรงกัน การมีภาระทางการสอน ทางครอบครัว และค่าตอบแทนในการทำงาน

ปัญหาในระดับน้อยในด้านการเป็นอาสาสมัครได้แก่ การมีภาษาพูดต่างกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานได้แก่ การขาดบุคลากรที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลได้แก่ การมีวิธีการศึกษาท่าของผู้ทำหน้าที่ประเมินผล ส่วนปัญหาในระดับน้อยที่สุดของปัญหาทั้งสามด้านปรากฏว่าไม่พบเลย

ส่วนในด้านความต้องการทั้งสามด้านคือ ต้องการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล พบว่า ความต้องการในระดับมากที่สุด

ไม่มีความต้องการในระดับมากในด้านการเป็นอาสาสมัคร ได้แก่ ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ แหล่งศึกษาค้นคว้า การไปวิธีสอนของอาสาสมัครในท้องถิ่นอื่น ๆ การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา การนิเทศและสาธิต การสอนจากคณะวิทยากร การสอนแบบตัวต่อตัวและเป็นกลุ่ม ความต้องการในด้านการเป็นผู้ประสานงาน ได้แก่ คัดกรองส่งเสริมให้ผู้รู้หนังสือสอนผู้ไม่รู้หนังสือ การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูล การได้รับเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงาน ต้องการให้มีการนิเทศงานและการจัดการรายงานที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประสานงาน ความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผล ได้แก่ การจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งทดสอบ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทดสอบ การได้รับอบรมหาความรู้ในการเป็นผู้ทดสอบ และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

สำหรับความต้องการระดับปานกลางในด้านการเป็นอาสาสมัคร ได้แก่ การอบรมหาความรู้และคำตอบแทนในการเป็นผู้ปฏิบัติงาน ความต้องการในด้านการเป็นผู้ประสานงาน ได้แก่ ต้องการได้รับอบรมหาความรู้ การจับคู่ให้ระหว่างอาสาสมัครกับผู้เรียน การเป็นสื่อกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานโครงการ อบรม และคำตอบแทนของการปฏิบัติงาน

ความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผล ได้แก่ การจัดวิธีการทดสอบให้แก่ ผู้เรียนแบบเคลื่อนที่ การมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินการทดสอบ การได้รับโอกาสไปปรึกษาหาความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการได้รับคำตอบแทนของการปฏิบัติงาน ส่วนความต้องการในระดับน้อยและระดับน้อยที่สุดของความต้องการทั้งสามด้านปรากฏว่าไม่พบ

สำหรับคำถามปลายเปิดในท้ายแบบสอบถามค้นหาและความต้องการนั้น
ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นมาน้อย และข้อคิดเห็นที่ได้นั้นซ้ำกับข้อความ
ในแบบสอบถาม เพียงแต่เป็นการเน้นความสำคัญของการตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัยจึงไม่สามารถแยกวิเคราะห์เป็นข้อต่างหากได้

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ วิธีการ
ดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล
และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ปัญหาทั่วไป ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร
ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานและการเป็นผู้ประเมินผล
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อ
การรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ความต้องการในด้านการเป็น
อาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อ
การรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปร คือ เพศ วัยทางการศึกษา
และอายุ
4. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์
เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามตัวแปรคือ เพศ วัยทางการศึกษา
และอายุ

วิธีการดำเนินการศึกษาคนควา

การศึกษาคนควาครั้งนี้ไ้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 392 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยอาศัยแบบสอบถามปลายเปิด และผลงานการวิจัยอื่น ๆ ซึ่งมีทั้งหมดสามตอน คือ ตอนที่หนึ่งเป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สองเป็นปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ และตอนที่สามเป็นความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 70 ข้อ แบ่งเป็นด้านปัญหาสี่ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ คำถามคือ ปัญหาทั่วไป ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร ปัญหาการเป็นผู้ประสานงานและปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล และด้านความต้องการสามด้าน ๆ ละ 10 ข้อ คำถามคือ ความต้องการเป็นอาสาสมัคร ความต้องการเป็นผู้ประสานงานและเป็นผู้ประเมินผล แบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9012

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 392 คน และไ้รับแบบสอบถามคืนครบทั้งหมด ไ้คืนแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไ้ไ้วิเคราะห์จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.20

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลไ้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวน
2. ใช้เกณฑ์ประเมินความคิดเห็นของเบสต์ (Best, 1959 :

188 - 190) เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา

ต่อการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือว่ามีปัญหาหรือความต้องการ
อยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์
เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาในค่านิยมทั่วไป การเป็นอาสาสมัคร
การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์
เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาในค่านิยมความต้องการเป็นอาสาสมัคร
การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และการเปรียบเทียบ
ระดับปัญหา ระดับความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้
หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ปรากฏผลดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ครูโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาทั้งสี่ด้านคือ
ค่านิยมทั่วไป ค่านิยมการเป็นอาสาสมัคร ค่านิยมการเป็นผู้ประสานงาน
และค่านิยมการเป็นผู้ประเมินผลโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ปัญหา
ด้านการเป็นอาสาสมัครมากเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ค่านิยมการเป็นผู้ประสานงาน
ค่านิยมทั่วไปและค่านิยมการเป็นผู้ประเมินผลตามลำดับ

เมื่อได้วิเคราะห์ปัญหาเป็นรายด้านปรากฏว่า ในค่านิยมทั่วไปมีปัญหา
โดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า
ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดข้อคือ ขาดงบประมาณที่จะใช้ดำเนินงานโครงการ
รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ และขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการรณรงค์
เพื่อการรู้หนังสือ

ส่วนในค่านับหากการเป็นอาสาสมัคร มีปัญหาโดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัครเพราะมีงานส่วนมาก ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร และขาดอุปกรณ์ที่อาสาสมัครใช้ประกอบการสอน

สำหรับในค่านับหากการเป็นผู้ประสานงาน มีปัญหาโดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ขาดเครื่องมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน

ในค่านับหากการเป็นผู้ประเมินผลนั้นมีปัญหาโดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การมีคู่มือทางการศึกษาทำ ของผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล

2. ความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ

ครูโรงเรียนประถมศึกษา ดังกักสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการทั้งสามด้านคือ ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ความต้องการด้านการเป็นอาสาสมัครมีมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผลตามลำดับ

เมื่อได้วิเคราะห์ความต้องการเป็นรายด้านปรากฏว่า ในด้านความต้องการเป็นอาสาสมัคร มีความต้องการโดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ต้องการให้ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดจัดคณะวิทยากรมาสาธิตวิธีการสอนให้เข้าใจ ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือแบบตัวต่อตัว ต้องการไปดูวิธีการสอนผู้ไม่รู้หนังสือของอาสาสมัครในท้องถิ่นอื่น ๆ ต้องการมีแหล่งศึกษาคนควาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนผู้ไม่รู้หนังสือ ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือผู้เรียนเป็นกลุ่ม ต้องการมี

ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

ส่วนในด้านความต้องการเป็นผู้ประสานงาน มีความต้องการโดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากมีห้าข้อคือ ต้องการให้ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จัดบริการเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ต้องการได้รับการนิเทศ จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดต้องการให้โรงเรียนจัดตารางสอนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ต้องการให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารของการประสานงาน และต้องการทำหน้าที่ติดต่อส่งเสริมให้ผู้ที่สนใจเขียนใบเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้หนังสือ

ในด้านความต้องการเป็นผู้ประเมินผลนั้นมีความต้องการโดยเฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการสร้างเจตคติที่ดีของการทดสอบให้แก่ผู้เรียน ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลผู้เรียนในโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ต้องการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล และต้องการให้ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล

3. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ที่แตกต่างกันในด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ ปรากฏว่า

ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาดังกล่าวทั้งสี่ด้านคือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีปัญหาทั้งสี่ด้าน คือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร และด้านการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัันนั้นมีปัญหาทั้งสี่ด้านคือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครที่แตกต่างกัน ในด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ ปรากฏว่า

ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการในด้านการเป็นอาสาสมัครและด้านการเป็นผู้ประสานงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัันนั้น มีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านการเป็นอาสาสมัครและด้านการเป็นผู้ประสานงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและการเปรียบเทียบระดับปัญหา ระดับความต้องการในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาจะได้อภิปรายผลต่อไปนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรสาครมีปัญหาดังกล่าวคือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านปัญหาการเป็นอาสาสมัคร ด้านปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน และด้านปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.07 (ตาราง 2) เมื่อจัดลำดับปัญหาทั้งสี่ด้านจะพบว่า ด้านปัญหาการเป็นอาสาสมัครมากเป็นอันดับแรกซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 3.19 รองลงมาเป็นด้านปัญหาการเป็นผู้ประสานงานซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.11 ด้านปัญหาทั่วไปมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.07 และด้านปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.92 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนประถมศึกษา มีงานการสอนเป็นหน้าที่ประจำอยู่แล้ว จึงทำให้มีเวลาจำกัดต่อการเข้าร่วมงานโครงการรณรงค์ ส่วนในด้านการเป็นผู้ประเมินผลมีปัญหาน้อยสุดอาจจะเนื่องจากสาเหตุที่ครูได้ปฏิบัติงานการประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในโรงเรียนเป็นประจำอยู่แล้ว จึงไม่ทำให้เป็นปัญหามากนัก

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายด้านปรากฏว่า ว่าในด้านปัญหาทั่วไปมีปัญหายุ่งในระดับปานกลางคือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.07 (ตาราง 3) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหายุ่งในระดับมาก สองข้อคำถามคือ ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.90 และขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือทั้งนี้ครูโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่าเรื่องงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานในโครงการรณรงค์เป็นเรื่องสำคัญ ไม่ว่าโครงการใด ๆ

ของรัฐหรือเอกชน หากขาดงบประมาณในการดำเนินงานแล้วอาจจะทำให้ไม่ได้รับผลสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากการขาดงบประมาณแล้วปัญหาที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาชาวที่ปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานโครงการรณรงค์เป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะทำให้ขาดความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ประสบกับปัญหาที่ไม่สามารถจะตัดสินใจได้ทันที

ฉะนั้นจะเห็นว่าการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาสามารถให้ความร่วมมือได้หากได้รับการอุดหนุนในเรื่องงบประมาณ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมนานจิตร สุนทรทรัพย์ (สมนานจิตร สุนทรทรัพย์ 2522 : 77) ซึ่งได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของโรงเรียนชุมชน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถส่งเสริมการจัดบริการการศึกษา นอกโรงเรียน เพราะมีปัญหาระงับงบประมาณเป็นอันดับแรก นอกจากนี้การให้คำปรึกษาแนะนำก็มีส่วนช่วยให้การร่วมมือและการทำงานได้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าจะเป็นงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่อยู่คนละหน่วยงานกับสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ ก็ตาม ดังปัญหาในข้อ 10 "ที่ว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้ เพราะไม่ใช่นโยบายของ สปช." มีปัญหาน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.59

ส่วนในค่านิยามการเป็นอาสาสมัคร มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.19 (ดังตาราง 4) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากสามข้อเรียงตามลำดับคือ ไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัคร เพราะมีงานสอนม.ก. ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.65 ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.61 และขาดอุปกรณ์ที่อาสาสมัครจะใช้ประกอบการสอน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 ทั้งนี้เป็นเพราะการปฏิบัติงานการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมีมากขึ้น เนื่องจากการประกาศใช้หลักสูตรการประถมศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 ได้เพิ่มเวลาเรียน และเนื้อหาในการเรียนการสอนมากขึ้น จึงทำให้ครูมีเวลาจำกัด ทว่าการจะเข้าร่วมงานโครงการรณรงค์ และเกิดจากการที่ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

เป็นอาสาสมัคร เพราะขาดการอบรมให้ความรู้จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดประกอบกับขาดอุปกรณ์ที่จะนำไปใช้ป็นสื่อในการเรียนการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ เนื่องจากอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถจะนำไปใช้กับการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้ เพราะไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวิธีการสอน จึงทำให้เกิดเป็น ปัญหาต่อการทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครของครูโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัย ครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนั่นจิตร สุกนชทรัพย์ (สนั่นจิตร สุกนชทรัพย์ 2522 : 77) พบว่า ปัญหาการส่งเสริมการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา คือการขาดอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอน

สำหรับในค่านับปัญหาการเป็นผู้ประสานงานมีปัญหายู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.11 (ดังตาราง 5) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหายู่ในระดับมากหนึ่งข้อคือ ขาดเครื่องมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.54 และมีปัญหายู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ คือ ขาดบุคลากรที่เหมาะสมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.42 ทั้งนี้เป็นเพราะในการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำเป็นต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงาน เช่น พาหนะ ในการเดินทางเพราะบางท้องที่ต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการติดต่อประสานงาน อย่างเดียว ส่วนปัญหาทางค่านับบุคลากรที่เหมาะสมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นผู้ประสานงานนั้นมีน้อย อาจเป็นเพราะครูประถมศึกษาเป็นบุคลากรที่ประชาชน ในหมู่บ้านศรัทธาและนับถืออยู่แล้ว ถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ปัญหาในค่านับบุคลากร จึงมีน้อย

ในค่านับปัญหาการเป็นผู้ประเมินผลนั้น มีปัญหายู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.92 (ดังตาราง 6) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหายู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อคือ การมีวุฒิทางการศึกษาคำของผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการประเมินผลซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.37 ทั้งนี้เป็นเพราะครูโรงเรียน ประถมศึกษาได้ปฏิบัติงานการเรียนการสอน ซึ่งมีการประเมินผลนักเรียนในโรงเรียน

อยู่เป็นประจำ ทำให้มีความรู้ในด้านการประเมินผลพอสมควร เมื่อจะไปทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลผู้ที่เรียนที่ไม่รู้หนังสือ ครูโรงเรียนประถมศึกษาสามารถที่จะปฏิบัติงานได้

2. ความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร มีความต้องการทั้งสามด้านคือ การเป็นอาสาสมัคร การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผลอยู่ในระดับมาก คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.54 (ตาราง 7) เมื่อจัดลำดับความต้องการทั้งสามด้านพบว่า ความต้องการด้านการเป็นอาสาสมัคร มาเป็นอันดับแรก คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.57 รองลงมาคือ การเป็นผู้ประสานงานและการเป็นผู้ประเมินผล ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.53 เท่ากัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาต้องการที่จะพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ให้แก่ประชาชนอยู่แล้ว ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ตัวครูเองได้ทำอยู่แล้ว เมื่อได้โอกาสก็จะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเจมส์ ลิน คอมตัน (James Lin Compton. 1972 : 237) ได้ศึกษาบทบาทของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ครูจำนวนร้อยละ 98 ยอมรับว่าตนเองควรจะมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน และให้การศึกษาผู้ใหญ่ในชุมชนด้วย และยังได้สอดคล้องกับแนวความคิดของ เอ เอช ซาวิลล์ (A.H. Saville. 1976 : 64) ที่กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาควรจะมีชีวิตที่ส่งเสริมในความรู้ต่าง ๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ สนิท ยี่รงค์ (สนิท ยี่รงค์ 2516 : 15) ที่กล่าวว่า นอกจากโรงเรียนประถมศึกษาจะมีหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็กแล้ว โรงเรียนประถมศึกษาควรจะมีบทบาทในการบริการแหล่งความรู้ เช่น ห้องสมุด การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนด้วย

เมื่อวิเคราะห์ความต้องการเป็นรายด้านปรากฏว่า ในด้านความต้องการ เป็นอาสาสมัคร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.54 (ตาราง 8) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับ มากแปดข้อตามลำดับคือ ต้องการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจัดคณะวิทยากร มาสาธิตวิธีการสอนให้เข้าใจซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.89 ต้องการไปดูวิธีการสอน ผู้ไม่รู้นักเรียนของอาสาสมัครในท้องถิ่นอื่น ๆ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.79 ต้องการ เป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้นักเรียนแบบตัวต่อตัว ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.79 ต้องการ มีแหล่งศึกษาคนควาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.73 ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนผู้ไม่รู้นักเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.71 ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้นักเรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.70 ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรูของผู้ใหญ่ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.68 และต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.68 ทั้งนี้ จะพบว่าความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียน ประถมศึกษาในด้านการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ไม่รู้นักเรียนมีมากอาจเป็นเพราะครูเห็นว่า เป็นความรับผิดชอบของตนในการช่วยกันพัฒนาประชาชนให้มีความรู้เพิ่มขึ้น

ส่วนในด้านความต้องการเป็นผู้ประสานงาน มีความต้องการอยู่ในระดับ มากซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.53 (ตาราง 9) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล เป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากหาข้อตามลำดับคือ ต้องการให้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจัดบริการเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประสานงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.89 ต้องการได้รับการนิเทศจากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.79 ต้องการให้โรงเรียนจัดตารางสอน ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.70 ต้องการให้ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารของการประสานงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.68 และต้องการทำหน้าที่ติดต่อส่งเสริมให้ผู้เฒ่าอานอกเขียนไ้เป็นอาสาสมัครสอน ผู้ไม่รู้นักเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51

จากการวิเคราะห์ครั้งนี้พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการเป็นผู้ประสานงานมีมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางบริการชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาต้องมีการติดต่oprสานงานกับประชาชนอยู่เสมอ และเมื่อมีงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือเข้ามาสู่ชุมชนอาจจะทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานในการทำหน้าที่ติดต่oprสานงานไปพร้อมกันด้วย และถ้าหากได้รับการสนับสนุนทางคานเอกสาร คู่มือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงานและได้รับการนิเทศจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดแล้วจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลยิ่งขึ้นไป ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ แนวความคิดของ เอ เอช ซาวิลล์ (A.H. Saville, 1976 : 64) ที่กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาสามารถจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียนให้แก่ชุมชนได้หลายรูปแบบ คือ การให้คำปรึกษาหารือ การออกไปเยี่ยมเยียนบ้าน การจัดประชุมอบรม และการบริการข่าวสารข้อมูล

ส่วนในด้านการให้การให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารของการประสานงาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ สนั่น อินทรประเสริฐ (สนั่น อินทรประเสริฐ 2519 : 60) ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนชุมชน ควรส่งเสริมการศึกษาออกโรงเรียนโดยจัดให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางข่าวสารข้อมูล และในข้อของการให้โรงเรียนจัดทำตารางสอนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ได้สอดคล้องกับแนวความคิดของ นิโคลัส เบนเนทท์ (นิโคลัส เบนเนทท์ 2517 : 123) ที่กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาควรแบ่งเวลาทำงานออกเป็นสองภาค ภาคเช้า เป็นเวลาที่สอนเด็กในโรงเรียน ส่วนภาคบ่ายจัดเป็นเวลาสำหรับการศึกษาค้นคว้า

ในด้านการต้องการเป็นผู้ประเมินผลนั้น มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.53 (ตาราง 10) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับคือ ต้องการวางแผนการจัดทำของ

การทดสอบให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.72 ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลผู้เรียนในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.71 ต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.68 และต้องการให้ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล ทั้งนี้จะพบว่าความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการเป็นผู้ประเมินผลมีมาก อาจเป็นเพราะการประเมินผลเป็นงานที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว ในโรงเรียน จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาต้องการเป็นผู้ประเมินผลเพื่อสร้างเจตคติที่ดี ของการทดสอบให้แก่ผู้เรียน และถ้าหากได้รับการสนับสนุนในด้านการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผลในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องจะทำให้งานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

3. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ที่แตกต่างกันในด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ ผู้วิจัยมีการอภิปรายผลดังนี้

ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาทั้งสี่ด้าน คือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตาราง 11) ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันสังคมไทยยอมรับว่าสมรรถภาพในการทำงานของเพศชายและหญิงเท่าเทียมกัน บุคคลใดมีความสามารถทำได้ดังเช่นตำแหน่งหน้าที่การงานบางอย่าง ที่สมัยก่อนไม่ได้ให้โอกาสแก่สตรีปัจจุบันมีสตรีอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

แพทย์ประจำตำบล เช่นกัน นอกจากนี้ทางบ้านเศรษฐกิจ ค่าครองชีพ และบทบาททางสังคมเปิดโอกาสให้สตรีมีสิทธิ์มากขึ้น จึงเป็นสาเหตุทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือไม่แตกต่างกัน

ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีปัญหาทั้งสี่ด้านคือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง 12) ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในลักษณะเหมือนกัน และมีกฎระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติงานเหมือนกัน ถึงแม้จะมีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ครูประถมศึกษาทั้งชายและหญิงมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือไม่แตกต่างกัน

ในทำนองเดียวกันครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัันนั้นมีปัญหาทั้งสี่ด้านคือ ด้านปัญหาทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง 13) ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือเป็นโครงการใหม่และไม่ใช่งานในหน้าที่ของครูโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่คนทั่วท้องสมัครใจทำและคนที่อ่านออกเขียนได้ก็สามารถร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้ แม้จะมีอายุต่างกันตั้งแต่เด็กจนถึงวัยชราก็ตาม จากสาเหตุนี้จึงทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัันมี ปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความต้องการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ที่แตกต่างกันใน ด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุ ผู้วิจัยมีการอภิปรายผลดังนี้

ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ดังตาราง 14) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเป็นผู้ประเมินผลงานโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์จะออกห้องที่เดินทางไปหาผู้เรียนที่ต้องการจะทดสอบ เป็นการต่างจากการประเมินผลนักเรียนในโรงเรียนที่สะดวกสบายกว่าจึงทำให้ครูหญิงมีความต้องการเป็นผู้ประเมินผลน้อยกว่าครูชาย ส่วนความต้องการในด้านการเป็นอาสาสมัครและการเป็นผู้ประสานงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการทั้งสามด้านคือ ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตาราง 15) ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ไม่รู้หนังสือ ซึ่งเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่สองในระบบโรงเรียน จึงไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงเสมอไปเพราะคนที่สามารถอ่านออกเขียนได้ก็เข้าร่วมทำงานในโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์ได้ จึงเป็นสาเหตุให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์ไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีสิ่งที่น่าสังเกตว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังตาราง 16) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุน้อยกว่ายังมีภาระในครอบครัวน้อยจึงทำให้มีเวลาว่างมาก และต้องการจะหารายได้ช่วยครอบครัวอีกทางหนึ่ง เพราะจากวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครูมีความต้องการค่าตอบแทนในการเข้าร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรณรงค์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกันข้ามกับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุสูงกว่า ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบทางครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า เนื่องจากรับราชการมานาน

มีรายได้สูงกว่า ผู้ที่มีอายุน้อย นอกจากนี้ในการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลผู้เรียน ที่ไม่รู้นักเรียนจะท่องเที่ยวไปหาผู้เรียนที่ต้องการจะทดสอบ ทำให้ครูโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีอายุสูงและไม่ชอบในการเดินทาง มีความต้องการน้อยกว่า จากสาเหตุนี้จึงทำให้ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการใน การดำเนินการ เป็นผู้ประเมินผลแตกต่างกัน ส่วนความต้องการในการดำเนินการเป็นอาสาสมัคร และดำเนินการ เป็นผู้ประสานงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อกรมและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

1.1 ควรมีการจัดงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในบางกรณีของครู เพื่อให้มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อวางนโยบายในการจัดทำเนื้องานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือร่วมกัน ทำให้สามารถใช้ครูและโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างคุ้มค่า

1.3 ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเนื้องาน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา

1.4 ควรจัดอุปกรณ์ประกอบการสอนผู้ไม่รู้หนังสือไว้บริการแก่ครู โรงเรียนประถมศึกษาให้เพียงพอและทันต่อความต้องการ

1.5 ควรจัดบริการเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับการจัดทำเนื้องาน โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแก่ครูโรงเรียนประถมศึกษา

1.6 ควรจัดให้มีแหล่งศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือ เอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาผู้ใหญ่ ในห้องสมุดโรงเรียนซึ่งเป็น ทำทำการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

1.7 ควรมีการติดตามผลการจัดดำเนินงานโครงการรณรงค์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ช่วยเหลือครูโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคได้อย่างรวดเร็ว

1.8 ควรมีการประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อจะได้สร้างเจตคติและความเข้าใจที่ดีแก่ครูโรงเรียนประถมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

2.1 ควรสนับสนุนครูโรงเรียนประถมศึกษาให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ

2.2 ควรจัดเวลาทำการสอนในโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้อย่างเต็มที่

2.3 ควรให้ความร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและจังหวัด ในการดำเนินงานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ

2.4 ควรจัดโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการรู้หนังสือของประชาชน ตลอดจนกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ ให้แก่ชุมชน

2.5 ควรติดตามการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ และหาโอกาสแจ้งให้ครูในโรงเรียนได้ทราบอยู่เสมอ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

3.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการของครูโรงเรียนประถมศึกษานองเดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลทั่วประเทศ

3.2 ควรมีการวิจัยเรื่องในทำนองเดียวกันนี้โดยใช้ตัวแปรอื่น เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานที่ตั้งบ้านเรือนของครูในหมู่บ้านที่มีโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ

3.3 ควรมีการวิจัยถึงผลกระทบของโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
ต่อการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนในการที่ครูและโรงเรียนประถมศึกษาต้องไป
มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือภายนอกโรงเรียน

מחזורי חורב

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กรมการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง เรื่อง การพิมพ์
2522, 136 หน้า

_____ โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ กรุงเทพมหานคร กระทรวง
ศึกษาธิการ 2526, 18 หน้า (อัครสำเนา)

_____ แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 5 (2525 - 2529)
หนึ่งเจ็ดการพิมพ์ 2524, 82 หน้า

_____ มวลประสบการณ์โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ กรุงเทพมหานคร
กระทรวงศึกษาธิการ 2527, 61 หน้า

_____ รายงานผลการสัมมนาเรื่องนโยบายและแนวทางรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ
กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ 2526, 70 หน้า อัครสำเนา

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน หนึ่งเจ็ดการพิมพ์ 2525, 56 หน้า

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา "รายงานความก้าวหน้าโครงการรณรงค์เพื่อการ
รู้หนังสือแห่งชาติ" วารสารการศึกษาแห่งชาติ 4 : 21 - 26 เมษายน -
พฤษภาคม 2527

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักรายการรัฐมนตรี สำนักรายการรัฐมนตรี
นโยบายการศึกษาไทย 2524, 97 หน้า

_____ สภาพการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา ฉบับที่ 1 :
การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ หน้า 85 โรงพิมพ์เจริญผล 2522

_____ การอบรมขั้นพื้นฐานในการวางแผนการศึกษาชาติและการจัดการ :
กระบวนการในการพิจารณาการศึกษา หน้า 30 เทพนิมิตรการพิมพ์ 2522

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ 2527,
142 หน้า อักส่าเนา

จิตรกร ตั้งเกษมสุข ความเป็นมาของการศึกษาไทย เคล็ดไทย 2525, 242 หน้า
ทองใบ แพบทาม คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนชุมชน หน้า 30 - 71

นครราชสีมา ตราเลือกการพิมพ์ 2521

ทิพวดี ไชยงยศ บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521,
63 หน้า อักส่าเนา

นิโคลัส เบเนนทท์ "โฉมหน้าใหม่ของการศึกษาไทย : บนเส้นทางสู่ชนบท"
การศึกษาเพื่อมวลชนรวบรวมโดย สมาน เลือดวงหัด และเริงไชย พุทธาโร
หน้า 123 เจริญวิทยการพิมพ์ 2517.

พงษ์ศิริ สาลี แนวโน้มของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทย
ในอนาคตก วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พุทธาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 128 หน้า
อักส่าเนา

ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีติการพิมพ์
พิมพ์ครั้งที่ 2 2524, 286 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2521, 45 หน้า

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ "ความเป็นมาของการดำเนินการแก้ไขการไม่รู้หนังสือ"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ 4 : 11 - 20 เมษายน - พฤษภาคม 2527

สนั่น อินทรประเสริฐ คู่มือโรงเรียนชุมชน หน้า 160 - 161 โรงพิมพ์ร่มวิวัฒนา

สนานจิตร สุคนธรทรัพย์ "สภาพการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนชุมชนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด"
ทบวงมหาวิทยาลัย รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทสถาบันอุดมศึกษาว่าด้วย
การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกระบบ 16 - 20 เมษายน 2522

อัครสำเนา

สนธิ ยี่รงค์ "โรงเรียนชุมชน" ประมวลบทความเกี่ยวกับการศึกษาในชนบท
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู หน้า 15 โรงพิมพ์คุรุสภา 2516
เสนห์ ระหว่างบ้าน การศึกษามหาวิทยาลัยเป็นไปได้อย่างไรของโรงเรียนประถมศึกษา
ต่อการบริหารการศึกษานอกโรงเรียน วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศิลปากร 2524, 152 หน้า อัครสำเนา

สุนทร โคตรบรรเทา และวิชัย ภูวนะกุล การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
2526, 235 หน้า

สุพัทรา ชุมเกตุ การศึกษาลักษณะการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนของ
โรงเรียนประชาชาติในภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร
2523, 173 หน้า อัครสำเนา

สุรพงศ์ พูลสุวรรณ บทบาททางการศึกษาของครูใหญ่ต่อการพัฒนาชุมชนใน
ชนบทยากจนของเขตการศึกษา 11 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร
2526, 162 หน้า อัครสำเนา

- Best, John W. Research in Education. Prentice - Hall of India (Privates) Limited, 1964.
- Compton, James Lin. Factors Related to the Role of Primary School Teacher as a Mediator - Facilitator in the Communication Process between the Rural Village Community and the Larger Social System in Northeast Thailand. Doctoral Dissertation University of Michigan, 1972.
- Coombs, Phillip H. and Manzoor Ahmed. Attacking Rural Poverty : How NonFormal Education Can Help. Baltimore; The John Hopkins University Press, 1974.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3 ed., New York, Harper, 1970.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th. ed., New York, McGraw-Hill, Inc., 1971.
- Gurevick, Robert. "Teacher Rural Development and Civic Service in Thailand." Asian Survey. 15 : October 1975.
- Malasis, Louis. The Rural World : Education and Development. London, Groom Helm Ltd., 1976.
- Neher, Clark D. Modern Thai Politics : From Village to Nation. Massachusetts, Schenkman Publishing Company, 1976.
- Phillip, Herbert Moore. Basic Education : A World Challenge. London, John Wiley and Sons, 1975.
- Savile, A.H. Extension in Rural Community. London, Oxford University Press, 1976.
- Somporn Sangchai. Toward Responsive Local Government in Northeast Thailand. Research and Evaluation Division, USOM Thailand, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 แบบสอบถาม

ภาคผนวก 2 สำเนาหนังสือรับรองของบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก 3 สำเนาหนังสือแนะนำของผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร

ภาคผนวก 4 สำเนาหนังสือแนะนำขอความอนุเคราะห์ทอแบบสอบถาม
ของผู้วิจัย

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับ
สถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. วุฒิสูงสุดที่ได้รับ

☐ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

3. อายุ

☐ 18 - 35 ปี

☐ 36 - 60 ปี

ตอนที่ 2. เหตุการณ์มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติของครู
โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมดมี 4 คำถามประกอบด้วยกัน

1. ปัญหาทั่วไป

2. ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร

3. ปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน

4. ปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล

คำชี้แจง แบบสอบถามทั้ง 4 ค่านีมี 40 ข้อ ตามความถี่เห็นของท่าน
 ปัญหาในเรื่องต่อไปนี้มีมากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องทางขวามือซึ่งแสดงน้ำหนักของระดับปัญหาคือ มากที่สุด มาก
 ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด เพียงข้อเดียวของแต่ละกระทำถาม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาทั่วไป</u>					
1. ขาดความรู้ความเข้าใจใน โครงการรณรงค์เพื่อการ รู้หนังสือ					
2. ขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับ บัญชา					
3. ขาดการสนับสนุนจากศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด					
4. ขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเข้า ร่วมโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือ					
5. ขาดงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการ งานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือ					
6. ขาดความปลอดภัยในการปฏิบัติ งานโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือ					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. การเข้าร่วมปฏิบัติงานโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือไม่มีผล ต่อการพิจารณาความดีความชอบ					
8. ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้เพราะ รายได้น้อย					
9. ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้เพราะ มีงานประจำมาก					
10. ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือได้เพราะ ไม่ได้เป็นนโยบายของ สปช.					
<u>ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร</u>					
1. ขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร					
2. ขาดแหล่งศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น อาสาสมัคร					
3. ขาดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา และการสอนผู้ใหญ่					
4. ขาดอุปกรณ์ที่อาสาสมัครจะใช้ ประกอบการสอน					
5. ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัครเพราะ มีงานสอนมาก					
7. ไม่มีเวลาเป็นอาสาสมัครเพราะ ภาระทางครอบครัวมาก					
8. การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่าง อาสาสมัครกับผู้เรียน					
9. การมีภาษาพูดต่างกันระหว่าง อาสาสมัครกับผู้เรียน					
10. การไม่มีค่าตอบแทนเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร					
<u>ปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน</u>					
1. ขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
2. ขาดแหล่งศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประสานงาน					
3. ขาดเครื่องมือเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
4. ขาดความรู้และทักษะในคาน มนุษย์สัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติ งานเป็นผู้ประสานงาน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ขาดบุคลิกภาพที่เหมาะสมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
6. ขาดความสะกดกลานคมนาคมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
7. ไม่มีเวลาเป็นผู้ประสานงาน เพราะมีงานสอนมาก					
8. ไม่มีเวลาเป็นผู้ประสานงาน เพราะมีภาระทางครอบครัวมาก					
9. ไม่มีเวลาไปอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
10. ไม่มีค่าตอบแทนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					
<u>ปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล</u>					
1. ขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					
2. ขาดทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ขาดความเที่ยงตรงเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					
4. การมีอำนาจน้อยของผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการประเมินผล					
5. การมีวุฒิทางการศึกษาคำของ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ประเมินผล					
6. การมีเวลาดำรงไม่คร่ำครึ ระหว่างผู้ประเมินผลและ ผู้เรียน					
7. ไม่มีเวลาเป็นผู้ประเมินผล เพราะมีงานสอนมาก					
8. ไม่มีเวลาเป็นผู้ประเมินผล เพราะมีภาระทางครอบครัว มาก					
9. ไม่มีเวลาไปอบรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					
10. ไม่มีค่าตอบแทนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					

ปัญหาอื่น ๆ

(โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติของ

ครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มี 3 ด้านซึ่งประกอบด้วย

1. ความต้องการเป็นอาสาสมัคร
2. ความต้องการเป็นผู้ประสานงาน
3. ความต้องการเป็นผู้ประเมินผล

คำชี้แจง แบบสอบถามความต้องการทั้ง 3 ด้านมี 30 ข้อ ตามความคิดเห็น

ของท่านความต้องการในเรื่องต่อไปนี้มีมากน้อยเพียงใด โดยเขียน

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือซึ่งแสดงน้ำหนักของระดับ

ความต้องการคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด

เพียงช่องเดียว. งดแต่ละกระ. งคำถาม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ความต้องการเป็นอาสาสมัคร</u>					
1. ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนผู้ไม่รู้หนังสือ					
2. ต้องการเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร					
3. ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่					
4. ต้องการมีแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ต้องการไปรู้วิธีการสอนผู้ ไม่รูหนังสือของอาสาสมัคร ในท้องถิ่นอื่น ๆ					
6. ต้องการได้รับการสนับสนุนจาก ผู้บังคับบัญชา					
7. ต้องการให้ศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดจันทบุรีวิทยากร มาสาธิตวิธีการสอนให้เข้าใจ					
8. ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ ไม่รูหนังสือแบบตัวต่อตัว					
9. ต้องการเป็นอาสาสมัครสอนผู้ ไม่รูหนังสือผู้เรียนเป็นกลุ่ม					
10. ต้องการคาบอทดแทนเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร สอนผู้ไม่รูหนังสือ					
<u>ความต้องการเป็นผู้ประสานงาน</u>					
1. ต้องการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
2. ต้องการหาหน้าที่ติดต่อส่งเสริม ให้ผู้ที่อ่านออกเขียนได้เป็น อาสาสมัครสอนผู้ไม่รูหนังสือ					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ต้องการจัดให้มีการเรียนการสอน โดยหาครูให้ระหว่างอาสาสมัครกับ ผู้เรียน					
4. ต้องการ เป็นสื่อกลางระหว่าง อาสาสมัครผู้เรียนกับศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด					
5. ต้องการ เป็นสื่อกลางการติดต่อ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ โครงการรณรงค์ในระดับท้องถิ่น					
6. ต้องการให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ข้อมูล ขาวสารของการประสานงาน					
7. ต้องการให้ศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดจัดบริการ เอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประสานงาน					
8. ต้องการ ใ้รับการนิเทศจาก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด					
9. ต้องการให้โรงเรียนจัดทำตาราง สอนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็น ผู้ประสานงาน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. ต้องการคำตอบแทนเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงาน					
<u>ความต้องการเป็นผู้ประเมินผล</u>					
1. ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับวิธี การประเมินผลผู้เรียนในโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ					
2. ต้องการเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					
3. ต้องการเป็นผู้จัดบริการทดสอบ ให้แก่ผู้เรียนที่ประสงค์จะสอบ					
4. ต้องการจัดโรงเรียนที่คนทำงาน อยู่ให้เป็นสถานที่บริการทดสอบ					
5. ต้องการจัดบริการทดสอบแบบ เคลื่อนที่โดยเข้าถึงตัวผู้เรียน ที่ประสงค์จะทดสอบ					
6. ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน งานดำเนินการทดสอบ					
7. ต้องการสร้างเจตคติที่ดีของการ ทดสอบให้แก่ผู้เรียน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาสนับสนุน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นผู้ ประเมินผล					
9. ต้องการได้รับโอกาสไปศึกษาคู่ ปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยไม่นับเป็นวันลา					
10. ต้องการค่าตอบแทนเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินผล					

ความต้องการอื่น ๆ

(โปรดระบุ)

ที่ ทม 1007/0025

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 14 เดือน มกราคม พ.ศ. 2528

เรื่อง รับรองนิติน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสฤทัยชัย วรานนท์

เป็นนิติน

ปริญญาเอก สาขา

ปริญญาโท วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิตินนี้กำลังอยู่ในระหว่างเตรียมการทำปริญญานิพนธ์ และมีความประสงค์จะติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง "การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร" ทั้งนี้ ขอความร่วมมือให้ทางผู้อำนวยการออกหนังสือนำไปให้ทางหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล เพื่อทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่จะโปรดให้แก่ นิตินนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางวชิรญา บัวศรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 3919864

ที่ ศธ 1467/640

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 74000

11 มีนาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน

ควายนายสฤติชัย วรานนท์วิช นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังอยู่ในระหว่างเตรียมการทำ
ปริญญานิพนธ์ และมีความประสงค์จะติดต่อ เพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง "การมีส่วนร่วมในโครงการพรรคเพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร"

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้
นายสฤติชัย วรานนท์วิช ทำเนิการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำ
ปริญญานิพนธ์ต่อไป ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือจากท่าน แจ้งให้ข้าราชการครู
ในสังกัดได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามของนายสฤติชัย วรานนท์วิช ด้วย

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี อารีพันธุ์)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร. 412050

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

6 มีนาคม 2528

เรื่อง ขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

กระผมนายสตีลชัย วรานนท์วิช นิสิตปริญญาโทวิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร" การวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากท่านในการตอบ
แบบสอบถามซึ่งได้แนบมากับจดหมายฉบับนี้ แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็น
ส่วนตัวของท่านเท่านั้น ความคิดเห็นส่วนตัวของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อ
สวัสดิภาพและการปฏิบัติงานของท่าน แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุง
การดำเนินงานของโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
กระผมจึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้เสร็จ ทั้งนี้

ขอความอนุเคราะห์จากครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ใ้ช่วยรวบรวมแบบสอบถามส่งคืน
ที่ศึกษานิเทศก์อำเภอภายใน 7 วันหลังจากที่ท่านได้รับแบบสอบถามแล้ว กระผมหวังว่า
คงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สตีลชัย วรานนท์วิช

(นายสตีลชัย วรานนท์วิช)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

บทคัดย่อ

ของ

สฤติชัย วรานนท์วนิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2528

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ในปัญหาสี่ด้าน คือ ด้านทั่วไป ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือในสี่ด้าน คือ ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และด้านการเป็นผู้ประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาและระดับความต้องการความพิเศษ วุฒิทางการศึกษา และอายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2527 จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีความเชื่อมั่น 0.9012 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และการทดสอบความแตกต่างโดยใช้ $t - test$

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจัดเรียงลำดับปรากฏว่า ปัญหาที่เป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาการเป็นอาสาสมัคร รองลงมาได้แก่ปัญหาการเป็นผู้ประสานงาน ปัญหาทั่วไป และปัญหาการเป็นผู้ประเมินผล

การวิจัยยังพบอีกว่าความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจัดเรียงลำดับปรากฏว่าความต้องการที่เป็นอันดับหนึ่ง คือ การเป็นอาสาสมัคร รองลงมาได้แก่การเป็นผู้ประสานงาน และการเป็นผู้ประเมินผล

ในการเปรียบเทียบระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือทั้งสี่ด้าน การวิจัยพบว่าครูที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา และอายุต่างกัน

มีปัญหาในการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือทุกบ้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบระดับความต้องการ
มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือนั้น การวิจัยพบว่าครูที่มีเพศและ
อายุต่างกันมีความต้องการในด้านการเป็นผู้ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ความต้องการในด้านการเป็นอาสาสมัครและการเป็น
ผู้ประสานงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

PARTICIPATION IN THE NATIONAL LITERACY CAMPAIGN OF THE
PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN SAMUT SAKHON PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

STITCHAI VARANONVANICH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1985

The purposes of this study were to investigate problems in participation in the National Literacy Campaign of the primary school teachers in Samut Sakhon Province in four areas of generality, being volunteers, being co-ordinators, and being evaluators; to investigate teachers' needs for participation in the National Literacy Campaign in three areas of being volunteers, being co-ordinators, and being evaluators; and to compare the levels of problems and needs against sexes, educational qualifications, and ages.

The sample used in this study comprised 392 primary school teachers in the Provincial Primary Education Office of Samut Sakhon in the academic year 1984. The instrument used in this study was the rating-scale questionnaire ($r = 0.9012$), constructed by the researcher, and the statistics used for analysing data were mean, variance, and t-test.

The results revealed that the problems in participation in the National Literacy Campaign were at the moderate level. When arranged them in order it was found that the first problem area was being volunteers, while other areas were being co-ordinators, generality and being evaluators.

The finding also showed that the teachers' needs for participation in the National Literacy Campaign in three areas were at the high level. When arranged them in order it was found that the being volunteers came first, while the other two areas were being co-ordinators and being evaluators.

In comparison of problem levels related to participation in the National Literacy Campaign, the research revealed that teachers with different sexes, educational qualifications and ages did not have problems with statistically significant difference in any areas. However, in regard to the comparison of the levels of needs for participation in the National Literacy Campaign it was found that teachers with different sexes and ages had different needs for being evaluators with statistical significance at the .05 level. The other two areas of needs, being volunteers and being co-ordinators, did not show difference with statistical significance.